

Christophoros

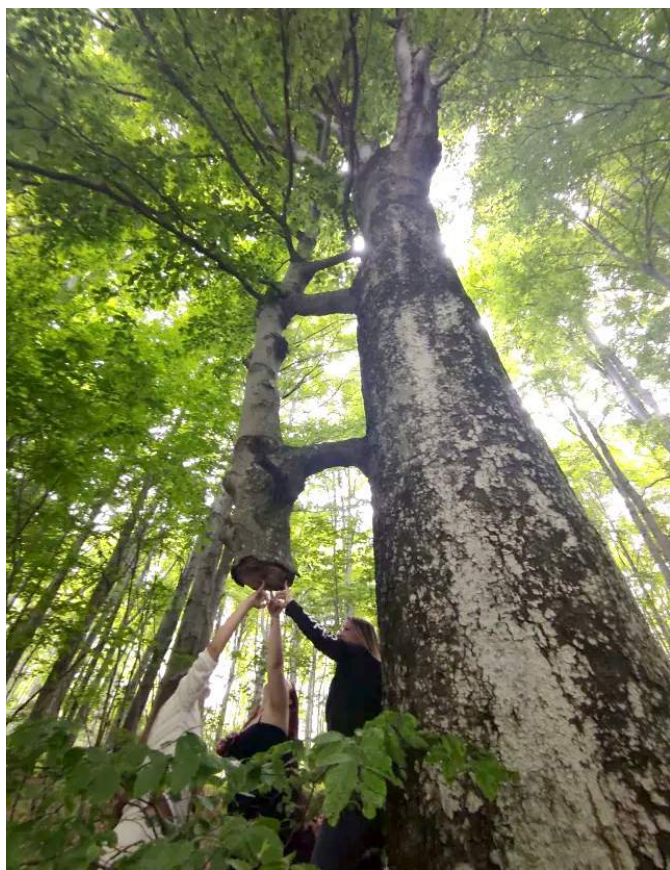
XXX. évfolyam, 4. szám

Ingyenes kiadvány

2023. szeptember – September 2023

Növekedés

„Ne tévelyegjete, szeretett testvéreim: minden jó adomány és minden tökéletes ajándék onnan felülről, a világosság Atyjától száll alá, akiben nincs változás, sem fénynek és árnyéknak váltakozása. Az ő akarata szült minket az igazság igéje által, hogy mintegy első zsengeje legyünk teremtményeinek.” (Jak 1,16–18)

Sok minden lenyűgöz a növényekben. A látványuk, a ciklikus életmódjuk, az, hogy hogyan képesek regenerálódni. Sokszor alábecsüljük a növényeket, pedig ma már tudjuk: igazi társasági lények, kommunikálnak, más fajokkal szoros életközösségben élve fejlődnek, regenerálódnak, mozognak. Van azonban egy közismert, de ettől még különlegesen lenyűgöző tulajdonságuk. Ha megfelelnek a körülmények, mindig növekedhetnek. Jakab ebben az igében Isten világosságáról beszél, és arról, hogy legyünk ennek a világosságnak az első zsengei. Hogy növekedjünk.

Isten világossága nem azonos azzal a világossággal, amelyet egy lámpa ad ki. Ez egy átvitt értelmű vilá-

gosság, amely viszont képes az ember számára irányt mutatni, értelmezhetővé, láthatóvá tenni a saját életnek útját. És persze képes bennünk is fejlődést, növekedést indítani – lelki fejlődést, szellemi fejlődést. Jakab azonban azt is mondja, hogy észre kell vennünk, hogy számunkra ezek a feltételek mindig fennállnak, Istennek nincs árnyékos, vagy sötét oldala. Úgy tűnik azonban, hogy az ember mégsem képes mindig a növekedésre. Még sokszor, ha meg is tapasztaljuk a lelki fejlődés örömét, ha oda tudjuk tartani az arcunkat kicsit Isten felé, és megérezzük melegségét, akkor is jönnek az életben más életszakaszok, problémák, és ezek az élmények elkopnak, és megáll a fejlődés.

Minden világosság tőle száll alá. Nincs benne fénynek és árnyéknak a váltakozása. Ez azt is jelenti, hogy nincs okunk feltételezni, hogy Isten elfordul tőlünk, vagy hogy most éppen a barátságtalan arcát mutatja felénk. Nincs okunk azt mondani: Á most nem adottak a feltételek. Most nem világít rám, most nem süt. Nem kell növekednem.

Ennek legplasztikusabb ábrázolását az Evangéliumokban találjuk. Krisztus kereszthalálakor elsötétül a föld három órára az Írások szerint, és miközben Krisztus tusakodik, valójában az emberiség embersége haldoklik a keresztszalag alatt. És besötétedik. Az ember a saját emberségét öli meg, azt tagadja meg, és mindent, ami a növekedést, a fény felé fordulást szolgálhatja. De ott van a történet másik fele is. Három nap múlva világosság és élet támad. Hogy a növekedés, az élet nem legyőzhető. Hogy Isten világossága nem fedhető le, nem tudod letakarni, mint egy lámpát, nem tudod neki behúzni a függönyt, és visszafeküdni, aludni a sírba.

Ez a teremtés, fejlesztés bennünk is tart. Sokféle módon ismerhetjük. A tanév most kezdődik, és talán vele valamilyen növekedés is. Itt és most. Bennünk is. Éppen talán most hozzuk meg az első hajtásokat, első zsengeket.

Dr. Simon Attila

Lélek-zet

Tervezünk

Egészen kimerülsz a tervezgetésben. (Ézs 47,13a)
Ne legyetek bölcsek önmagatok szerint. (Róm 12,16b)

Szeptember 1-je az a dátum, amelyet minden ember egyértelműen összekapcsol az első tanítási nappal. Nem véletlen, hiszen az iskolakezdés törvényileg meghatározott napja. Az oktató-nevelő munkát végző személyek számára nem ismeretlen feladat a tanév ilyenkor elkészítendő rendje, hiszen biztosan haladniuk kell a dolgoknak. Megfogalmazott tervek, célok mentén halad az oktató-nevelő munka. Ha nem is ennyire kötöttek, de a diákok és családjaik is tervezgetik a szorgalmi időszakot, főleg, ha tétév előtt állnak.

Sok mindent tervezünk, néha még többet is annál, mint amennyi megvalósítható. Emberi gondolatok bűvkörében élünk, és elég gyorsan kimerülünk a tervezgetésben, miközben még nem is tartunk a megvalósításnál, ami újabb és újabb energiákat von el tőlünk. Nem hiába mondja a próféta, hogy egészen kimerülsz az emberi tervezgetésben. Pál apostol segítségünkre siet, és irányt mutat: „Ne legyetek bölcsek

önmagatok szerint.” Ha jobban belegondolunk, nem is tudunk, mert a bölcsesség különleges, felülről jövő, Istentől hagyatkozó látásmód. Nem emberi szülemény, hanem Istentől kapott ajándék.

Az ajándékkal akkor élünk jól, ha örömmel fogadjuk. Így a bölcs ember az isteni útmutatásra figyel, és vele együtt tervezi az évet, életét. Tőle kér józanságot, erőt és áldást.

Imádkozzunk! Mennyei Atyánk! Tervezzük a jövőt, mert akkor érezzük magunkat biztonságban, ha tudjuk, mi vár ránk, és mire számíthatunk. A tervezgetéskor számtalan tényezőt figyelembe veszünk, miközben megfélekedünk a legfontosabból. Emberi tudásban bízunk, ahelyett, hogy isteni bölcsességet kérnénk a helyes út kiválasztásához. Adj, Uram, tisztánlátást és bölcsességet, hogy idejekorán ki ne merüljünk. Ámen.

Csorbáné Farkas Zsófia Anna (A fény felé)

Istenhez tartozom

Mert minden lélek az enyém... (Ez 18,4)

Összetartozásunkat többféleképpen is kifejezhetjük. A házaspárok felvehetik egymás vezetéknévét, a gyermekek a szülők nevét viselik, a barátnők barátságnyakláncot ajándékoznak egymásnak, a szerelmesek akár közös tetoválást is készíttethetnek. De külső hasonlóságokból, a hajszínből, a termetből és az arcvonásokból is könnyen következtethetünk rokoni kapcsolatra.

Istenhez tartozásunk legfőbb kifejeződése istenképességünk, amely elsősorban belső, lelki kapcsolódást jelent teremtető Istenünkhöz. Az Isten saját képére és hasonlatosságára formált ember ezzel emelkedik ki a növény- és állatvilágból, és ezzel kapja meg a teremtetett világban számára kijelölt küldetést. A Teremtető nem akarja birtokolni teremtményét, ahogy az sok esetben emberi kapcsolatokban az összetartozás megbetegítő, kényszerítő velejárója.

Ő úgy ölel magához, hogy nem kötöz meg. Úgy szeret, hogy nem követel érte cserébe semmit.

Úgy ad terheket, hogy segít hordani őket, hogy időt a formálódásra, tágas térre állít, miközben tenyerén hordoz. Amikor tetteink következményeit szenvedjük, akkor sem fordítja el arcát, nem hagy magunkra. Számontartja hajszálainkat, ismeri rejtett gondolatainkat is, mégis szeret. Enged megtapasztalni, megérteni világunkat, önmagunkat. Emberlétünk legnagyobb csodája és ajándéka, hogy övé lehetünk.

Imádkozzunk! Uram, Teremtőm, reggel, amikor felébredek, hálát adok neked, de nemcsak az új reggelért, hanem a teremtés hajnaláért is, amikor úgy döntöttél, embert alkotsz gyönyörű teremtetett világba. Istenképességemért vagyok hálás, azért, hogy lehetőségem van művelni és gondozni teremtetett világot. Legfőképpen pedig azt köszönöm, hogy rajtam van kezed nyoma, ez összetartozásunk legfőbb jele. Ámen.

Pethő Attila (A fény felé)

A hit csodája

„Kapernaumban pedig volt egy királyi tisztviselő, akinek betegen feküdt a fia. Amikor meghallotta, hogy Jézus megérkezett Júdeából Galileába, elment hozzá, és kérte, hogy jöjjön, és gyógyítsa meg a fiát, mert halálán van. Erre Jézus ezt mondta neki: Ha nem láttok jeleket és csodákat, nem hisztek. A királyi tisztviselő kérte őt: Uram, jöjj, mielőtt meghal a gyermekem! Jézus így válaszolt: Menj el, a te fiad él! Hitt az ember a szónak, amelyet Jézus mondott neki, és elindult. Még hazafelé tartott, amikor szembejöttek vele a szolgái a hírrel, hogy a gyermeke él. Ekkor megkérdezte tőlük, hány órákor lett jobban. Ezt mondták neki: Tegnap délután egy órákor hagyta el a láz. Megértette tehát az apa, hogy abban az órában történt ez, amikor ezt mondta neki Jézus: A te fiad él. És hitt ő, valamint egész háza népe. Ezt pedig második jelként tette Jézus, miután megérkezett Júdeából Galileába.” (Jn 4,46b–54)

A mai ige egy királyi udvari ember fiának meggyógyítása. Ez a gyógyítás nagy csoda. A fiú halálán van. Orvosok véleménye szerint reménytelen eset, Jézus mégis meggyógyítja s méghozzá távolból gyógyítja meg anélkül, hogy látná a beteget. Ez a gyógyítás azonban nem az egyetlen csodája a történetnek. Magán a királyi tisztviselőn, az apán, nagyobb csoda történik, mint a fián. Az apán történő csoda a hit csodája.

1. Az a hit, mellyel ez az apa Jézushoz közeledik: szükséghit

Előkelő ember. Királyi tisztviselő. Heródes Antipás hivatalnok. Gazdag ember is. Egész szolgálhad áll rendelkezésére. A bajt azonban sem előkelősége, sem gazdagsága nem tudja távol tartani házától. Egyetlen fia megbetegszik. Bizonytalán mindent megpróbált azért, hogy meggyógyíttassa. Semmi áldozattól sem riadott vissza ezért, de mindhiába. A beteg állapota egyre rosszabbodott. Mikor elkezdődik a haláltusa s az apa kezét tördelve áll tehetetlenül a halálos ágy mellett, Jeruzsálemből jövő zarándokok hírül hozzák Jézus csodáit s egyben azt a hírt is, hogy ez a csodatevő Jézus most épp szűkebb hazájukban, Galileában, mégpedig Kánában tartózkodik. Az apában felvillan egy gondolat: Megpróbálom ezt is s a következő pillanatban már indul is Kánába Jézushoz, megkérni Őt,

hogy jöjjön el és gyógyítsa meg már halálán levő fiát.

Nyilvánvaló, hogy az a hit, amely e mögött az elhatározás mögött van, nem igazi hit. Méltósága és környezete is valószínűvé teszi, hogy ez az előkelő zsidó főember eddig nem sokat törődhetett Jézussal. Csak a nyomorúság kényszeríti őt Jézushoz. Azt nem lehet mondani, hogy nem hisz benne, hiszen akkor nem menne el Jézushoz, ez a hit azonban csak szükséghit. A szükséghit mindig kételkedő. Ez a szó jellemző reá: hátha! Nem tud egészen hinni. Amit csinál, az csak próba. Hátha sikerül! De nem tud egészen nem hinni sem. Nem meri meg nem próbálni, mert hátha mégis sikerül. Hit és hitetlenség között hanykolódva megy Jézushoz.

A szükséghit mindig önző. Nem Isten kell neki, hanem az Isten ajándékai. Ebben az esetben nem Krisztus, hanem a gyógyító ereje. Jelet és csodát vár tőle, de ennek a jelnek és csodának az ember a központja. Ha megkapja a jelt, természetesnek tartja, mit Isten tett. Ha nem kapja meg, nem hisz többé, mert Isten nem szolgálta ki őt. Nem lehet csodálni, hogy Jézus kedvetlenül fogadja ezt a szükséghitet s a királyi embernek ezzel a szemrehányással felel: „Ha jeleket és csodákat nem láttok, nem hisztek”. (48. v.)

Ma is sok ilyen szükséghit van. Hallottam én már nagyhangú istentagadót így nyögni a betegágyán: Jaj, Istenem! Bajban a közönyösek is megtalálják az utat a templom felé. Milyen csodálatos evangélium a mai történetben az, hogy Jézus még az ilyenekkel is szóba áll. Megdorgálja ugyan, de kiindulópontnak felhasználja a szükséghitet is, hogy igazi hitet neveljen belőle!

2. A királyi ember szükséghitéből ige-hitet nevel Jézus

A hitet Jézus mindig próbák által növeli. A próba az igazi hitet növeli, a hamis, vagy gyenge hitet pedig elpusztítja. A próba olyan a hit számára, mint a szélvihar a tűz számára: az égő lángot magasra lobbantja, a

pislákolót eloltja. Ezek a próbák mindig fájdalmasak, de mindig áldottak. Ne féljünk tőlük!

Az első próba, amivel a királyi embert Jézus megpróbálja: az elutasítás. Mikor ezt mondja: „Ha jeleket és csodákat nem láttok, nem hisztek”, ez úgy hangzik a fájószívű édesapa számára, mint elutasítás. Ha erre hátat fordít Jézusnak és megsértődve hazamegy, akkor világos, hogy csak kihasználni akarta Jézust. A királyi ember azonban kiállja a próbát. Nem engedi magát elutasítani, hanem tovább könyörög: „Uram, jöjj, mielőtt a gyermekem meghal!” (49. v.) Ennek a könyörgésnek szavaiból kitűnik, hogy két irányban növekedett a királyi ember ez alatt a próba alatt. Még nagyobb a szeretete. Az a szó, mellyel itt fiát illeti, az eredeti szövegben más, mint az a szó, melyet megjelölésére előbb használ. Ezt a szót így lehetne fordítani: az én drága gyermekem.

De több a hite is. Ezt is egy szó mutatja. Jézust itt nem Mesternek, nem Doktornak szólítja, hanem Úrnak, mégpedig az én Uramnak. Ez abban az időben nem társadalmi illendőség, üres szólam, hanem valóság. Ez már több, mint szükséghit. Hitének azonban még mindig van két gyengéje. Hite szerint Jézus csak személyesen tud segíteni s a halálon már nem tud segíteni. Ezért sürgeti: „Jöjj, mielőtt a gyermekem meghal!”

Ezért Jézus egy második próba alá veti a királyi ember hitét. Próbára teszi, hogy igazán Úr-e a számára. Meghallgatja könyörgését, de nem úgy cselekszik, amint azt a királyi ember várja. Elutasítja a csodát, de mégis megteszi, csak nem úgy teszi meg, amint várják. Nem megy el a beteghez. Nem ad az apának orvosságot, még ápolási tanácsot sem. Elküldi őt úgy, hogy csak egy mondatot kap: „Menj el, a te fiad él!” Egy ígét kap. A világ nem lát benne mást, mint elröppenő pusztázó szót. Igaz voltának nincs semmi más biztosítóka, csak maga az, aki szól. A királyi embernek azonban ez már elég. Hisz a szónak és elmegy. (50. v.) Mégpedig nem azonnal megy haza. Érthető volna, ha azonnal hazasietne, hogy megvigye az örömhírt, melyet hitében valóságnak fogad el. Még az is érthető lenne, ha azért sietne haza, hogy hitének igazolásáról meggyőződést szerezzen s ellenőrizze, hogy valóban úgy történt-e, mint Jézus mondotta. Ő azonban csak másnap megy haza. Kapernaumból Kánába ugyanis öt óra az út. Ha a szolgák szerint hét órakor gyógyult meg a gyermek, akkor az a mi időszámításunk szerint délután 1 óra. Bőven lett volna tehát az apának ideje ahhoz, hogy még este előtt hazaérjen. Mikor azonban a szolgákkal találkozik, azok azt mondják, hogy tegnap hagyta el a gyermeket a ház (52. v.), amiből világos, hogy csak másnap megy haza. Nem valószínű, hogy valami olyan sürgős dolga lett volna, mely előbb-

re való, mint a gyermeke egészsége. Nem kellett patikában orvosságra várni. Csak azért tudott maradni, mert hite teljesen bizonyos afelől, hogy gyermeke meggyógyul. Hite nem szorul tapasztalati megerősítésre. Elég neki az ige. Ez már ige-hit. Jézus a csodát váró szükséghitet átformálta igéjében bízó hitté.

Elég-e nekünk az ige önmagában? Bizonyosak vagyunk-e az Úr ígéletében akkor is, ha a látás tapasztalata nem áll bizonyító erővel mellette? Ki tudjuk-e várni, míg a hitből látás lesz, vagy sürgetjük a szónak tetté válását?

3. A királyi ember ige-hite végül is hálás hitté válik

Hazamegy az apa. Hajtja az élmény, mit a Jézussal való hívő találkozás jelentett számára. Hazulról pedig elébe indulnak a szolgák. Hajtja őket az élmény, amit a szeretett gyermek gyógyulásának látása jelentett számukra. Ott töltötték az egész napot a halálos ágy mellett. Lesték a gyermek minden mozdulatát. Ugrásra készen állottak, hogy minden sóhajtását teljesítsék. Egyszer csak nagy álmélkodásukra felnyílik a gyermek szeme, visszatér fénye, megszűnik lázas lihegése, szemmel láthatólag megkönnyebbedik, nincs láza többé. A halálos veszély elmúlt. A gyermek él.

Elképzelhető, hogy amikor az apa és a szolgák összetalálkoznak, hogyan kapkodják a szót egymás szájából. Bizonyoságtévesztésre készíteti őket az átélt élmény. A királyi ember előtt azonnal világos, hogy Jézus nyúlt közbe és szavára gyógyult meg a gyermeke. Nem is hallgat róla. A hálás hit ugyanis mindig bizonyoságtévesztő hit. Amelyik hála hallgatni tud, az nem hála. Rád és rám is áll ez.

A királyi ember azonban nem elégszik meg az egyszerű, Jézusra mutató bizonyoságtéttel. Elkezd kérdezősködni, hogy mikor és hogyan gyógyult meg a fia. Az igazi hit nem kérdez előre részleteket. Az alkalmat és a módot leteszi Isten kezébe. Épp abban mutatja meg hitét, hogy nem ír elő Istennek menetrendet s nem akarja rátukmálni a saját elgondolásait. Mikor azonban látássá válik a hit, tetté a Krisztus irgalmas szava, akkor elkezd „tudakozódni”. (52. v.) Aprólékosan felboncolja az eseményeket, egyre nagyobb csodálkozással szemléli Isten művét. Nem a mindenáron mindent érteni akarás szenvedélye hajtja ebben, hanem az öröm, mely minden apró részletben gyönyörködni akar, mindent alaposan szemügyre vesz, hogy annál nagyobb legyen szemében Isten csoda kegyelme. Az igazi hála mindig ilyen aprólékosan örvendező és örvendezőn aprólékos. Ha nem ilyen, akkor nem is hála. Rád és rám is áll ez.

Az igazi hálás hit mindig misszionáló hit is. Az élő

hit, ha nem szól, akkor is ragadós, mivel azonban él, épp azért szól is. A királyi ember is elmondja szolgáltnak, hogy a csodát Jézus igéje cselekedte. Fiának is lelkére köti, hogy életét Krisztusnak köszönheti. Hite átragad az egész háznépre. /53. v./ Nem azért hisz immár, hogy kapjon valamit Jézustól, hanem épp azért hisz, mert amit kapott, az ige és az annak nyomában fakadt élet, örökre hozzáfűzte életét Jézushoz, mint Krisztushoz.

Ebben a történetben egy ember elindul az aggodalom szülte szükségimádságból s elérkezik az

igaz hithez. Elindul csodadoktort keresni s megtalálja Urát. Ez a hit csodája, ebben a történetben a legnagyobb csoda. Ezt a csodát szeretné Jézus a mi életünkben is megcselekedni. Vállalod-e ezt az utat? A vállalt próbák alatt nő a hit.

Ez a történet régóta és sokszor volt az egyházban a reformáció ünnepének alapigéje, mivel az ige és a hit textusa. Az ige és a hit népe nem hallgatta-e ma is hiába? Ámen.

Túróczy Zoltán (1956. október 21.)

Régi tömlő, új bor?

Érted-e amit olvasol? Az apostolok cselekedeteiről írott könyv szerint az etióp kincstárnok nem teljesen érti, és fel is kéri Fülöpöt, hogy magyarázza meg neki az ézsaiási próféciák értelmét. A kérdést viszont néha magunkban mi is feltesszük, magunknak vagy éppen másnak. A bibliai szövegek sokszor magyarázott szakaszai között ott vannak a ritkán élénk kerülő, vagy akár éppen pont általunk nem megértett részei is. Ilyenkor vagy továbblapozunk, vagy elmerengünk az üzenet rejtettségén. Vagy akár segítséget keresünk, bibliamagyarázatok, igehirdetések, kommentárok segítségét.

A szerdánkénti bibliaórai sorozatban általában egy-egy bibliai könyvet olvasunk végig, rövid szakaszokra bontva, közösen gondolkodva az üzeneten. Tavaly Pál apostol első korinthusi levele volt előttünk, idén szeptembertől Márk evangéliumának szövege kerül ilyen alapos vizsgálat alá. Felmerült azonban tavaly több, másik szakasszal kapcsolatban is értelmezési kérdés, így most kilépve a bibliaórai keretből itt, a Christophoros hasábjain kereshetjük a válaszokat ezekre. A szinoptikus evangélisták mind leírják Jézus egyik példázatát, melyben arról beszél, nem lehet régi tömlőbe új bort tölteni.

A logikus kijelentés illusztratív és természetesen nem a korabeli italtárolás rejtelmait szeretné előttünk feltárni, hanem a hitre jutott ember életével kapcsolatos lehetetlenséget mutatja be általa Jézus. Lukács evangélistát olvasva a mondat (Lk 5,37) egy tágabb kontextusban a farizeusokkal és írástudókkal való viták közepében hangzik el. Jézus vámszedőt hív el tanítványának, bűnösökkel vállal közösséget, és mindez provokálja a törvényt ismerő környezetét, akik nem értik ezt a határátlépést, nem értik mindennek a lényegét. Jézus a bűnbocsánatot hirdeti, amiből egy teljesen új életforma következik, ami nem egyeztethető össze a régi étellel. Ezt a fordulatot illusztrálja a régi és az új dolgok hasonlataival, amelyek közé a tömlő és a bor is tartozik. A hasonlat természetesen nagyon találó, hiszen már az ókori ember is törekedett a számára egyszerű megoldásokra, például a régi tömlő megfoltozásával az még használható maradt egy ideig, igaz, az újbor nagyobb feszítő ereje miatt a régi tömlőbe töltése általában kockázatos volt, rossz végkimenetellel könnyen kihasadt a tömlő és elveszett a bele töltött értékes bor. A lelkiek esetén ez a fajta praktikuság hasonlóan rossz eredményt hozhat, és ezt főképp a farizeusok kegyességével kapcsolatban láttatja Jézus szava. Az a fajta törvényhasználat, amely rájuk volt jellemző, nem egyeztethető össze a krisztusi bűnbocsánatot kapott ember új életével. De nekünk, mai igeolvasóknak nem szabad hátradólni annak a megnyugvásával, hogy mi nem farizeusok vagyunk. Az életet átformáló bűnbocsánat számunkra is el kell hogy különítse a régit és az újat. Isten újjá teremtő szándéka ellenében pedig sokszor lázadunk azzal, hogy a régi, megszokott dolgainkat szeretnénk átmenteni. Jézus szava azért fogalmaz keményen, hogy megértsük: mindez nem lehetséges.

Pelikán András

Gyülekezetünk életéből

Az Úr csodásan működik...

Az elbizakodott ember nem őszinte lelkű, de az igaz ember a hite által él. (Habakuk 2,4)

Miben bízunk? Ki fogja megmenteni ezt a világot? Ki fogja megmenteni az embereket? Ki adhat reményt? Ki ad választ a halál és az utána következő idő rejtélyére?

Manapság Európában sokan még Isten létezésében is kételkednek. Hálás vagyok, hogy Isten megajándékozott azzal, hogy a családomban soha nem volt kérdés: igen, van élő Isten. Gyermekkoromban az asztali imánk így szólt: „Minden jó ajándék, minden, amink van, Tőled származik, ó Istenem, köszönjük Neked!”

Pál írja: „Mert ami Istenben láthatatlan, tudniillik az ő örökkévaló hatalma és istensége, a világ teremtése óta alkotásaiból megérthető és látható.” (Róm 1,20)

Egy élő gyülekezetbe ágyazódva, gyermekkoromban megtanultam, hogy Jézus az út, az igazság és az élet. Tinédzserként kezdtem el naponta olvasni a Bibliát. A Jézussal való személyes kapcsolat örömet, békességet és biztonságot adott nekem. Tudtam, hogy hová kell fordulnom. A Bibliából választ kaptam arra a kérdésre, hogy mi van a halál után.

Kegyelemből találtam egy feleséget, aki szintén Jézust követi.

Nekünk is voltak nehéz óráink. Vállalkozóként egyszer már kudarcot vallottam, a családi életünk akkoriban nagy nyomás alatt volt. Amikor szem elől veszítettem Jézust, Ő mégis átvitt és megtartott bennünket ezekben a nehéz időkben, amikor emberi szempontból nem volt kiút.

A nehézségekben újra megtanultam, amit gyermekkoromban tanítottak, hogy „minden jó ajándék” egyedül az Úrtól származik. Ő adott mindent. Ami lát-szólag a saját erőnkől jött létre, az is Tőle van. Ha egyszer meghalunk, mindent itt hagyunk. Imádkozunk, hogy hálásan vegyünk mindent az Ő kezéből, és ne legyünk büszkék vagy gőgösek. És amikor elveszítjük egészségünket és javainkat, akkor is az Ő védelme és ernyője alatt akarunk élni, mert Ő megígérte, hogy velünk lesz minden nap, egészen e világ végéig.

Isten 5 gyermekkel és 10 unokával ajándékozott meg minket. Nagyon hálásak vagyunk, hogy 2 fiunk Jézust követi. Imádkozunk, hogy mindannyian még Jézushoz forduljanak, hogy

az örökkévalóságban is közösségben lehessünk egymással. Hálásak vagyunk a gyülekezeti testvéreinkért, az istentiszteletekért és a bibliaórákért.

„Az Úr az én pásztorem, nem szűkölködöm!”

(Zsolt 23)

Molnár Siegfried

Az Úr csodásan működik – a jól ismert és szeretett ének címével indítottunk útnak egy sorozatot gyülekezeti újságunkban. A Zsidókhoz írt levél 11. fejezetében olvashatunk a hit példaképeiről. Az a vágyunk, hogy az ott megkezdett sort folytassuk a ma élők bizonyosságtételeivel, hiszen egymás hite által is épülünk, kapunk bátorítást, reménységet. Szeretettel várjuk és fogadjuk az Úr munkálkodásait! Akinek Isten szívére helyezi a saját történetének megosztását, bátran keressen!

Őri Katalin

Látogatócsoport – hívás önkéntes szolgálatra

Kedves Testvérek! Tóth Károly lelkész úr felkérésére fogalmaztam meg az alábbiakat. Kérés, kérdés és újfent kérdés... A diakóniai munka, annak egyik ága szorulna nagy segítségre – hogy segíthessen!

Idős testvéreinkről van szó. A legfrissebb, néhány hónappal ezelőtti névsorom szerint boldogságosan nagy a létszám: kettőszázharminchárom. Ez azóta biztos, hogy változott: néhányan – fájdalom – elmentek közülük, s néhányan időközben betöltötték a nyolcvanadik életévüket, ez az a gyülekezetünkben önkényesen választott életkor, ami az idősek közé való besorolást hozza magával.

Kedvesnél kedvesebb, bölcs emberek, akik nagy idők tanúi, mögöttük hagyott éveikben hihetetlenül szövevényes, megterhelő majd továbblendítő megélt események, mesélhető történetek hosszú sora zsúfolódik. Szüleink, nagyszüleink ők, vagy élő kortársaik. Bármilyen népszerűségben, bárki által, látatlanban felsorolható a helyzetük sokfélesége és a sok megoldatlanság. Mondhatjuk azt, van család, van öngondoskodás – az állam is nyíltan efelé kívánja terelni a problémát – és vannak intézmények is.

Itt, nálunk, a gyülekezetben kedvező az, hogy eddigi tapasztalataim szerint gyermekeik, unokáik szorosán, vagy legalább lazán – távoli utcából, városból, országból, esetleg a tengeren túlról – támogatják jó részüket. Többségben vannak az egyedülállók s főleg nők. Többen közülük, ha beszűkült körben is, de aktívak, még mindig segítenek a családban, a szomszédságban, ismeretségi körben. Van, aki jó minőségben, tökéletesen vagy mások éppen-éppen csak, de képesek magukat ellátni rendszeres vagy időszakos segítséggel, amit a család megold. Sokuknak napi támogatás szükséges valamilyen ellátó rendszertől – bevásárláshoz, az ebéd szállításához. A legegyszerűbb gyógyító, ápoló segítség heti, rövid szolgáltatásaira is találni módot, ha nagyon keressük: a szervezeti szociális gondoskodásban a lehetőség és kapacitás bizony elég szűkös, de létezik. Saját, fizetett gondozót találni nehéz és anyagilag csak nagyon kevesen engedhetik meg maguknak. És vannak, akik nyugdíjas szeretetotthonokban élnek – annak minden előnyét élvezve és küzdve hátrányaival.

A gyülekezeti, önkéntes diakóniai munkában nem lehet, s nem is akarnánk átvállalni sem a család, sem pedig az állami és/vagy egyházi jóléti- és ellátórendszer feladatait. De mégis van személyes felelősségünk, s ennek felismerése nagy mozgatóerő lehet.

Mit tehetünk hát, mire lenne szükség, mire hívom a testvéreket?

Személyes kapcsolatok teremtésére: látogatásra. Önkéntes közreműködésre, kinek-kinek energiája, ideje, képességei, lelki ereje, lehetőségei szerint.

Ennek nyomán készülhetne először egy felmérés. Hol, mivel lehet és kell a család és az intézmények munkáját szükség szerint kiegészíteni, odafigyelő tájékoztatással. Hol kell hirtelen gyors, alkalmi kis segítség, hol elég csak az időközönkénti érdeklődés, hol szükséges valamilyen magunk által teljesíthető, egyszerű, de rendszeres támogató tevékenység.

A magányt nem egyformán viseljük. Van, aki bizalmatlan és nem tart igényt a kívülről jövő ajánlásra. S van, aki valóságosan szenved. Akkor is lesújtó tud lenni az egyedüllét, ha naponta hozza valaki az ebédet, vagy cseng a telefon. Mert a végtelenül hosszú nappalok és ébren vagy félálomban töltött éjszakák zaklatottan tornyosuló gondolatai a megtapasztalt múltból és az ismeretlen elkövetkezőkről gyámoltalanná tesznek, s a bizonytalanság eluralkodik. De napokra oldódhat az őrlődés, ha élő beszélgetésben idézhetők, s visszanézve kegyelemként értel-

mezhetők a nehéz életfordulatok, megfogalmazhatók és meghallgatásra találnak az érzések, vélekedések. A kortársak rohamosan fogynak. A figyelő hallgató jó esetben lehet a gyermek, az unoka, egy kivételesen jó szomszéd, ismerős. Keressük meg azokat, akiknek ilyen nem jutott, vagy lenne igényük többszöri találkozásra. Legyünk mi az értő hallgatók. Ehhez nem kell semmilyen előzetes képzettség, csak belső indítatásunk, érdeklődés, ajándékba adott, rászánt időnk.

Optimális esetben a segítők nyilvánosan, felvállaltan kialakult körében egymást is figyelemmel kísérhetjük, egymásnak is adhatunk át tapasztalatot, fogadhatnánk a gyülekezetből érkező jelzéseket a rászorultságra – hiszen a nyolcvan év nem természetes határ. Azonos helyzetűeknek kitalálhatunk közös programot, német konfirmandusok beszélgethetnek az ősi nyelvet még beszélőkkel, autósok vihetnének istentiszteletre nehezen, de még szívesen mozdulókat. Az ötletek, a lehetőségek, az igények és a felajánlások pedig alakulhatnak, gyűlhetnek, egymást erősítve. Megismerhetnénk más gyülekezetek megoldásait, képzéseit – s épülne az annyira vágyott közösségi háló, épülne a gyülekezet.

Mindez a vázolt kérés és tevékenységre hívás nem előzmények nélküli. Tudjuk, láthatjuk, tisztelettel érzékelhetjük, hogy jelenleg is élnek ilyen segítő kapcsolatok. Nem külön szervezve, hanem közeli, régi vagy új ismeretségből adódó, felismert és megvalósított lehetőségek.

A múltban is szerveződtek látogatócsoportok, már nagyon idős, illetve már eltávozott tagjai közül magam is ismerek néhányat. Bárhová mentem, Simon János lelkész úr fáradhatatlan látogatásait min-

denhol szívből, szeretettel emlegették. Azóta – érzékeljük – alapjaiban változtak meg a mindennapok, de megmaradtak az odázhatatlan, s mindenkit érintő, vagy valamennyiünkre egyformán váró tennivalók.

Segítsünk egymásnak!

A legáhítatosabb emberben és közösségben is ma, amikor – bizonyítottan – a köznapi beszédünk üteme is már többszörösére gyorsult és kattintások özönével hajszoljuk a megélhetéshez vagy a szóráshoz, a mindig jelenléthez szükséges helyzetek azonnaliságát, természetes a kérdés, mi a haszna az itt kért energia- és időráfordításnak? A valamennyire belénk nevelt kötelességérzeten túl mi lehet az indíték, mi a hozadéka a most még ismeretlen öregek le-tűnt világáról hallgatni talán ismétlődő történeteket?

A középiskolás korosztály azonnali szerzeménye az IKSZ (iskolai közösségi szolgálat) órái. Nyilván ehhez a pedagógus szervezőháttér nélkülözhetetlen, s ez nekik is önkéntes közösségi szolgálat... A már felnőtt, fiatal és már nem fiatal korosztályunk pedig megláthatja az idősökben – saját magát. A személyiséglejlesztés garantált. A lét és a hit kérdéseinek mélységei nemcsak érintőlegesen, de teljes valójukban kerülnek elénk. Csak a megtapasztalás adja meg ennek hosszan tartó áldását.

Vár mindenkit a gyülekezet közössége!

Érdeklődés, vagy bármilyen ötlet, megjegyzés, felajánlás, kérem fusson be erre az e-mailre: paffveor@gmail.com

Paffériné Tassy Olga

Új igazgató lelkész finn testvérgyülekezetünkben

A seinäjoki gyülekezet presbitériuma május 17-i ülésén négy pályázó közül Ari Auranen választotta meg a gyülekezet igazgató lelkészévé. Auranen a leadott 39 szavazatból 24-et kapott.

Auranen elmondása szerint jelenleg két érzés kavarg benne: – Hosszú ideje szolgálók Alajärviben igazgató lelkészként, és ez az életszakasz most a végéhez közeledik. Sosem könnyű otthagyni egy jól ismert közösséget. Másfelől azonban egyre több gondolatom kötődik Seinäjokihoz is.

Auranen számára különösen fontos, hogy pontos képet alkosson a jelenlegi helyzetről. Szeretne beszélgetni a gyülekezet tisztségviselőivel és megismerni az ő meglátásaikat, elvárásaikat is.

Az új igazgató lelkész kiemelte, hogy Seinäjo-

ki gyülekezete területileg sokrétű, hiszen a szűk értelemben vett városon kívül hozzátartozik Nurmo, Peräseinäjoki és Ylistaro is.

Célja, hogy jó együttműködésre alapuló gyülekezeti kultúrát alakítson ki, amelyben sok a beszélgetés és mindenki érzi, hogy számít a véleménye. – Szeretném, ha a gyülekezetben kialakulna az együvé tartozás érzése. Ez az identitásépítő folyamat hosszadalmas, de egy ilyen, összevonásokat megélt gyülekezetben rendkívül lényeges.

Auranen véleménye szerint fontos odafigyelni a gyülekezet pénzügyi helyzetére és az ingatlanokra is. – Bár a gyülekezet jó anyagi helyzetben van, sosem árt végig gondolni, hogy hogyan lehet még jobban kiegyensúlyozni a gazdasági mérleget.

Mindenekelőtt azonban Auranen a lelki élet biztosítását tekinti a gyülekezet alapfeladatának. – A feltámadott Krisztusról szóló evangéliumot hirdetjük és reményt közvetítünk az emberek felé. Úgy kell működnünk, hogy a leggyengébbek is eljussanak az Istenbe vetett bizalomhoz.

Auranen szeptember elején kezdi meg munkáját Seinäjokiban, ahová Alajärviből érkezik. Az ottani igazgató lelkészi feladatok mellett a Lapuai Egyházkerület lelkészi aszesszoraként [Az egyházkerületi

aszesszorok adminisztrációs feladatot töltenek be az egyházkerületben, képviselik a lelkészeket a hétagú kerületi elnökségben és részt vesznek az ordinálandó lelkészjelöltek felkészítésében. Az egyházkerület lelkészei választanak maguk közül két aszesszort három évre. A tisztséget részmunkaidőben, a normál lelkési állás mellett látják el. B. K.] valamint esperesként is dolgozott. Esperesként nem folytatja, de az aszesszori feladatkört továbbra is betölti majd.

Egyházi pályafutása mellett Auranen két doktori disszertációval is büszkélkedhet. 2008-ban történelemből doktorált (témája az Amerikába kivándorolt finnek között tevékenykedő Uuras Saarnivaara munkássága volt). Később egyháztörténetből is megszerezte a doktori fokozatot, ekkor tovább folytatta kutatásait Saarnivaarának a finn kereszténységben betöltött szerepével kapcsolatban.

Ari Auranen családjába Heli nevű felesége, valamint két felnőtt gyermeke tartozik. Nyáron születik a második unokája.

<https://www.kotimaa.fi/artikkeli/etta-heikoin-kin-voisi-uskoa-jumalaan-ari-auranen-seinajoen-kirkkoherraksi/>

Niilo Rantala, fordította: Balicza Klára

Istentisztelet az Eggenberg-ház udvarán

Mint minden évben, 2023-ban is tartottunk istentiszteletet az Eggenberg-ház udvarán. Az idei- nek viszont több különlegessége is volt: Német nyelven Gertraud Winter hirdette Isten ígését, aki évek óta hűségesen szolgál a német nyelvű istentiszteleteken. Mivel vasárnap délelőtt tartottuk az alkalmat, ezért úrvacsorát is vettünk az egyháztörténeti helyszínen – talán évszázadok óta először.

dr. Tóth Károly

Mitgefühl formt das eigene Herz

Zum Gedenken an die Vertreibung der Ungarndeutschen

Irgendwie habe ich sie vor meinem geistigen Auge: die Menschen von damals mit ihren Träumen, ihren Wünschen, ihren Lebensplänen. Ich kann es errahnen, ihr Glück, dass sie hier in einer wunderschönen – auch – deutschsprachigen Stadt heimisch sein durften, vielleicht seit vielen Generationen schon. Das kleine Glück, das man hier hatte, die kleinen Besitztümer, die man sich aufgebaut hat. Die Kultur und die Traditionen, die man gemeinsam gepflegt hat. Und mit dem Befehl zur Vertreibung und Verschleppung ändert sich alles.

Diese Bitterkeit von damals übersteigt die Vorstellungen meiner Generation bei weitem. Und doch – wenn ich an die Aufschriften auf den Viehwaggons denke, mit denen die Ungarndeutschen damals weggebracht wurden: Aufschriften, die sie selbst angebracht haben: „Mit Gott!“, „Ist Gott für uns, wer mag wider uns sein!“

Sie gingen hin. Man kann wohl sagen: mit kaum irgendwas mehr als Gottes Wort im Gepäck.

Was kommen würde, das wussten sie nicht. Was manchen der einzige Halt war, war das Vertrauen darauf, dass Gott mit ihnen ist. Manch einer, in Deutschland angekommen, begab sich jeden Tag zum Bahnhof und erkundigte sich, ob schon bekannt wäre, wann der Zug fährt, der sie nach Ödenburg zurückbringt.

Doch einen solchen Zug gab es nicht. Nie. Familien blieben zerrissen. Manche Familienmitglieder sahen sich nach langen Jahren wieder, manche nur am Fenster des Korridorzuges, manche auch gar nicht mehr. Manch einer ist auch an gebrochenem Herzen über den Verlust der Heimat gestorben.

Ich habe sie vor mir, die Menschen, die ihre Heimat verloren haben. Aber ich weiß gar nicht, ob nur sie ihre Heimat verloren haben. Was ist mit denen, die bleiben konnten – und die doch ihre Anwesen verloren haben und die sich nicht mehr trautes, ihre Muttersprache auf der Straße zu sprechen? Die fühlten, dass das Ödenburg nach der Vertreibung doch ein ganz anderes ist als das, das noch einige Jahre zuvor ihre Heimat war? Sind nicht gewissermaßen auch sie ihrer Heimat vertrieben worden?

Es geht mir nicht um Urteile. Ich bin überzeugt, dass es eine grundchristliche Haltung ist, dass Menschen, die Unrechtes begehen, nicht eine Ächtung benötigen, sondern dass sie des Gebets bedürfen. Und ich bin ebenfalls davon überzeugt, dass man Situatio-

nen auch nicht einfach schwarz-weiß sehen darf. Ich will nicht die einen heiligsprechen und die anderen verdammen.

Ich möchte die Anwesenden, die die Gnade der späten Geburt haben und diese Zeit und ihre unmittelbaren Folgen nicht miterlebt haben, fragen:

- Können wir uns ansatzweise vorstellen, was in einem Menschen vor sich geht, der binnen kürzester Frist seine Heimat verliert und sein Hab und Gut zurückerlässt?

Können wir uns ansatzweise vorstellen, was damals die Gefühle haben müssen, die im hohen Alter plötzlich aus ihrer geliebten Heimat wegmussten und ganz von vorne anfangen mussten?

Können wir uns ansatzweise vorstellen, wie sich die Tränen anfühlen, wenn in der Fremde der Schlüssel zum Fach in unserer Kirche hervorgehoben wird, den man mitgenommen hatte, weil man ja dachte, man käme bald wieder zurück.

Und: Können wir uns ansatzweise vorstellen, welches Leid ein Herz gefühlt hat, das zwar „bleiben konnte“, aber doch so viel verloren hat, was das Leben ausgemacht hat.

Hat unser Herz Antennen für das Leid einer Zeit, das immer weiter zurückliegt?

Aber auch eine andere Frage soll gestellt sein: Können wir uns wirklich sicher sein, dass wir uns im umgekehrten Falle – wenn wir uns in die Situation der Nicht-Ungarndeutschen hineinversetzen – schützend vor eine Minderheit gestellt hätten? Wie weit wäre unsere Bereitschaft gegangen, für unsere Haltung Nachteile in Kauf zu nehmen? Können wir uns wirklich ganz sicher sein, dass wir nein gesagt hätten zu einem Weinberg, zu einem Anwesen, das „frei geworden“ ist und das fortan unseren Unterhalt sichern könnte?

Wir tun gut daran, wenn ein Ereignis wie das von 1946 nicht einfach zur geschichtlichen Größe wird, bei der man Daten und Zahlen lernen und benennen kann. Es geht vielmehr um unser Mitgefühl für Menschen und Schicksale. Denn das prägt und formt ja auch unser eigenes Herz. Es geht vielmehr darum, zuzulassen, dass unser Herz berührt wird. Auch die Erschütterung darüber zuzulassen, was Menschen sich antun können.

Was können wir mitnehmen aus einem solchen Gedenken? Vielleicht Dinge wie:

- Mitfühlen mit dem anderen – und nicht unempfindsam werden für die Gefühle anderer
Einander von Herzen vergeben können
Sich von Herzen die Hand reichen
Liebe üben, und das nicht als „Einbahnstraße“ verstanden – weil doch die Liebe Grenzen überwindet
Vielleicht klingt das nach den naiven Wünschen eines Pfarrers. Ich weiß nicht. Aber wenn es einige sind, vielleicht ja immer mehr, deren Herz – und Klinge es auch noch so naiv – sich danach sehnt, dass ein gutes Miteinander in gegenseitigem Verständnis und Respekt Gräben und Mauern überwindet – und wenn

aus dem Traum einzelner ein gemeinsamer Traum vieler wird, dann hat dieser gemeinsame Traum ganz sicher eine ungeheure Kraft.

Gebe Gott seinen Segen für ein aufrichtiges und von Herzen kommendes gutes Miteinander für die Menschen heute und für die Menschen kommender Generationen. Das ist mein Wunsch und mein Gebet.

Holger Manke

(Rede zum Gedenken der Vertreibung der Ungarn-deutschen – gehalten am 11. Juni 2023)

Abschied

Im Evangelium nach Johannes steht im Kapitel 14, Vers 28: „Ich gehe hin und komme wieder zu Euch.“

Und in der Apostelgeschichte 18, 21 sagt Paulus: „Will's Gott, so werde ich wieder zu Euch kommen.“

„Ich gehe hin und komme wieder“ bzw. „so werde ich wieder zu Euch kommen“. Zwei Bibelstellen, fast wörtlich identisch. Der zweite Teil der Aussage ist sowohl bei Johannes als auch bei Lukas eindeutig ein Versprechen. Und die Worte „Ich gehe hin“ sind eindeutig ein Abschied.

Abschied kann wie der Blitz einschlagen, er kann aber auch der Endpunkt eines langen Prozesses, einer Beziehung, einer Lebensphase sein.

Unser Leben ist voller Abschiede. Wie oft habt Ihr, nur heute, Abschied genommen, Wiedersehen, Lebewohl, Tschüss gesagt? Oder gar Euch von einem Gegenstand getrennt, der Euch ans Herz gewachsen war, aber nun doch keinen Platz, keine Verwendung mehr hat? –

Abschiednehmen gehört zum Leben. Sogar die kleinen Lebensabschnitte sind mit Abschied verbunden: Abschied vom Kleinkindalter, von der lieben Betreuerin in der Kinderkrippe, dann, zwei-drei Jahre später, eventuell schon in einer feierlichen Zeremonie, von der Kindergärtnerin. Da können auch schon Tränen fließen.

Ins Erwachsenenalter führt der Weg ebenfalls durch ein Abschiedstor, bei vielen begleitet von Gaudemus igitur. Abschied von Spielgefährten, Freunden, Mitschülern, von geehrten (und mitunter gefürchteten) Lehrern, von netten Kollegen. Es sind Abschiede, von denen wir oft vermuten, dass sie wohl endgültig sind, so sind die Tränen Schmerzenstränen und die Gefühle beklemmend.

Ein anderes Mal jedoch enthält der Abschied von Anbeginn die Hoffnung auf ein Wiedersehen, auf ein Zurückkommen. Wann und wo – wissen wir nicht,

aber das Leben ist bekanntlich der größte Meister der Überraschungen. Man verliert sich aus den Augen, das Sprichwort „Aus den Augen, aus dem Sinn!“ muss jedoch überhaupt nicht immer zutreffen. Die physische Entfernung muss nicht mit einer psychischen Entfernung einhergehen. Oft ist es gerade das Gegenteil: Denn es gibt so vieles, gemeinsam Erlebtes, Gegenstände, gemeinsame Arbeit, verbindende Gefühle. Diese Kettenglieder sind kaum zu sprengen, sie können mit der Zeit sogar immer stärker werden. So kann es sein, dass ein Wiedersehen nach Jahren den Eindruck erweckt, man habe von dem anderen erst den Tag zuvor Abschied genommen.

Mit dem Älterwerden steigt die Zahl der schmerzhaften Abschiede, da muss gar nicht der Tod einer geliebten, seit einer „Ewigkeit“ bekannten Person die Trennung herbeiführen. Sogar bei ganz alltäglichen Begegnungen taucht immer wieder der bange Gedanke auf: Sehen wir uns wieder? Ich meine, es ist gut so, dass wir das nicht wissen können, sonst wären Abschiede und ein Leben voller Abschiede kaum zu ertragen.

Der endgültige Abschied schmerzt, weil Vertrautes, Gemeinsames endgültig verloren geht – denken wir. Wieso macht man dann immer öfter die Erfahrung, dass verloren geglaubte Begebenheiten, Andenken plötzlich aus der Tiefe der Erinnerung auftauchen, wachgerufen durch ein Wort, eine Geste, einen Duft, einen Klang. Jesus sagte, die äußere Trennung ist kein Hindernis für die gegenseitige Nähe (vgl. Johannes 14, 15–21). Wir können uns ja eine nicht anwesende Person oft ganz leicht vergegenwärtigen, als würde sie direkt neben uns stehen.

Die Zahl der Abschiede hinter uns wächst mit der Zeit. Sollen wir deshalb auf neue Beziehungen verzichten, um uns den Abschiedsschmerz zu ersparen? Schmerzfrei heißt für mich bei dieser Wahlmöglichkeit: arm sein, vieles verpassen. Ich kenne

Menschen, die behaupten, sie gehen keine neuen Bekanntschaften ein, Freundschaften schon gar nicht, weil die spätere Trennung dann so schmerzlich ist. Und das wollen sie sich in diesem Alter nicht mehr zufügen, zumuten. Hätte ich so gedacht, hätte ich ganz wunderbare Personen nicht kennengelernt und jetzt wäre ich um viele wunderbare Freundschaften ärmer. Müssen wir wählen? Schmerzfrei? Oder ärmer?

Ich meine, die meisten von uns haben die Erfahrung gemacht, die Zeit lindert den Schmerz, aber ganz gewiss nicht die Armut, die wachsende Einsamkeit. Ich senke nicht ständig den Kopf (sehe aber vor die Füße, um nicht zu stolpern), sondern richte den

Blick nach oben, in Erwartung von Neuem, Interessantem, sogar Aufregendem. Sei es bloß ein Schwalbenschwarm über dem Széchenyi-Platz am Sonntag in der Früh. Wie glücklich kann ich mich schätzen, dass ich dieses Erlebnis mit vielen lieben Menschen, so auch mit Euch, teilen kann! Also bin ich nicht arm, trotz der vielen Abschiede hinter mir.

Auf etwas können wir jedoch - und immer gestrost - bauen: Von Gott, bei Gott gibt es keinen Abschied, er lässt es nicht zu. Also sage ich nicht „Auf Wiedersehen“, sondern: „Behüte uns Gott“.

Erzsébet Ghiczy

Ich weiß, dass mein Erlöser lebt

In Erinnerung an András Winkler

*Lieber Gott!
Rufst du mich schon
oder darf ich noch bleiben?
Ich möchte Ordnung schaffen
und Gedichte schreiben.
Bitte, lass mich noch
eine Weile weilen.
Amen.*

Mit diesen Zeilen schließt nicht nur András' deutschsprachiger Gedichtband „Umleitung“, sondern manche von uns haben diese Zeilen gewiss noch von András selbst vorgetragen im Ohr. Wann immer er in unserer Gemeinde eine Auswahl von Gedichten vorgetragen hat, war dieses stets dabei. Und dies sicher nicht nur, weil es ein Gebet ist und es deshalb gut in den gemeindlichen Rahmen passt.

Heute lese ich diese Zeilen mit etwas anderen Augen. Und ich denke mir: Gott hat András' Gebet oft erhört, hat auch inmitten manch schwerer Krankheit doch immer noch eine Weile hinzugegeben. Bestimmt auch durch die Gabe des Humors. Ich habe nie vor und nie nach ihm erlebt, dass ich so besorgt ins Krankenhaus ging und dann so viel gemeinsam mit dem Patienten lachte. Tränen haben wir gelacht. Und dann jener Satz vor dem Verlassen des Krankenzimmers und vor dem Betreten des Krankenhausflurs: „Jetzt müssen wir ernst sein, denn da draußen gibt es Kranke.“

Vielleicht geht es manchem so wie mir: Bei aller Traurigkeit blitzt bei mir immer wieder ein Schmunzeln, ein Lächeln durch, wenn ich an András denke, weil mir das eine oder andere gemeinsam ersonnene Wortspiel einfällt oder mir manch ein Gedicht aus seiner Feder in den Sinn kommt und manch gemeinsa-

mer Moment mir zur dankbaren Erinnerung geworden ist.

Und ich denke mir: Wie gut ist es, wenn die liebevolle Erinnerung neben Tränen auch manches Lächeln bereithält. Das ist doch ganz gewiss auch in András' Sinn.

Mehr noch: Es ist nicht nur in András' Sinn. Ich denke an Gott, um dessen Wort wir – auch mit András – so oft versammelt waren, in den Gottesdiensten, den Wochenpredigten und in unseren Glaubensgesprächskreisen. Wir haben uns doch immer geübt im Glauben an einen Gott, der sich von ganzem Herzen wünscht, dass es uns gut geht. Natürlich: Vor allem Schweren kann er uns nicht bewahren. Aber er hilft uns auf, er hilft uns weiter. Das ist ja nicht nur Theorie, das ist ja auch eine Lebenserfahrung. So, wie András es ja auch selbst immer wieder erlebt hat, so gilt es auch uns jetzt:

Gott lässt uns im Moment der Trauer nicht allein, sondern nimmt uns behutsam und liebevoll an die Hand. Er lässt unsere Tränen zu. Er sagt: Deine Tränen haben ihr Recht und sollen ihren Raum haben. Aber das letzte Wort, das werden sie nicht behalten. Auf das Leben folgt nicht der Tod, sondern auf den Tod folgt das Leben. Ich verspreche dir: Dein Blick wird nicht gesenkt bleiben auf die Endlichkeit des Grabes, sondern dein Blick wird sich erheben. Du wirst spüren: Die Hoffnung wird sich ihren Weg bahnen – gerade so wie sich manches Schmunzeln, manches Lächeln seinen Weg durch die Traurigkeit bahnt. Und deine Trauer wird sich anschicken, sich in Dankbarkeit zu verwandeln. Nicht heute und nicht jetzt. Aber es wird so sein.

Um András selbst zu zitieren. Zum Bibelwort „Ich weiß, dass mein Erlöser lebt.“ (Hiob 19, 25) schrieb

er: „Als wir Kinder schon etwas größer waren, hat unser Vater uns auch auf den Friedhof geführt und die Familienkrypta gezeigt. Dort steht auf dem Grabstein dieses Bibelwort: ‚Ich weiß, dass mein Erlöser lebt.‘ Wir fragten unseren Vater damals, was dieses Wort bedeutet. Er sagte uns damals, dass nicht nur Mutter und Vater und die Großeltern existieren, sondern es gibt jemanden, der größer und mächtiger ist – den Allmächtigen. ‚Er kann und wird euch sehr viel helfen, wenn ihr daran glaubt, dass er existiert. Und dieser Satz aus der Bibel beweist das.‘“

Und im Weiteren: „Mir ist schon so vieles gelungen im Leben – und das habe ich Ihm zu verdanken. Ich glaube fest daran. Nicht nur die Erfolge in meinem Fach als Ingenieur und später als Universitätsprofessor und Rektor, sondern auch die Heilungen, als ich sehr krank war – nicht einmal und nicht zweimal. Ich

war sicher, dass mein Herr mir helfen wird und es geschah bisher immer so. So ist mein Leben leichter geworden. Ich habe keine fürchterlichen Sorgen. Und ich glaube fest daran, dass – wenn ich gerufen werde – dann gehe ich ohne Sorgen.“

Mir geht es so: Ich lasse, weil er dies bekannte, – bei aller Traurigkeit – seine Hand nun leichter los und weiß ihn nun in Gottes Liebe geborgen.

Joachim Ringelnatz formulierte einst:

Auf ein Grab

Ein Wind, gütig fächelnd,

Lässt Blätter und Tränen verwehn.

Empfange einst lächelnd,

Die weinend dir nachgesehn.

Holger Manke

Mein Bibelwort

Teil 45

„Denn siehe, ich will ein Neues machen; jetzt soll es aufwachsen, und ihr werdet's erfahren, dass ich einen Weg in der Wüste mache und Wasserströme in der Einöde.“

Jesaja 43, 19

Dieses Bibelwort liegt mir besonders am Herzen, denn in der diesjährigen Kibiwo durfte ich am Freitagmorgen die Andacht selbst halten, wobei diese Zeiten eine große Hilfe waren.

Am Anfang hatte ich nicht so viele Ideen, was ich sagen könnte, aber danach konnte ich mich damit viel leichter identifizieren als gedacht. Auch damals fiel es mir schwer, meine Gedanken in Worte zu fassen, und das hat sich auch jetzt nicht verändert, aber es lohnt sich, darüber ein bisschen mehr nachzudenken.

In diesem Bibelwort sagt Gott, dass er alles für uns tut, auch wenn wir nicht davon wissen. Er bereitet unseren Weg für uns vor, und wenn wir angekommen sind, leitet er uns auf dem richtigen Weg. In dem Bibelwort geht es um die Gegenwart, denn unser Leben verläuft jetzt, und wir erfahren alles, wenn die Zeit gekommen ist. Und es bezieht sich auch auf die Zukunft, die für uns ungewiss ist mit vielen Frage-

zeichen; doch solange Gott unseren Weg macht, kann nichts passieren.

In den vergangenen Zeiten habe ich sehr viel nachgedacht über mich selbst, über die Menschen um mich herum und darüber, wie ich anderen Menschen besser helfen kann. Da ist zum Beispiel die Kibiwo, die ich schon erwähnt habe, wohin ich eigentlich gar nicht gehen wollte, aber es ist so geschehen, dass ich als HelferIn dabei sein konnte. Ich habe eine Menge von guten Ratschlägen bekommen, wie man die Dinge am besten macht; all das von hilfreichen Menschen - niemand sonst hätte bessere Ratschläge geben können. Ich bin sehr dankbar für jedes einzelne Wort, das ich von ihnen bekommen habe, und ich kann es kaum erwarten, dass ich meine neuen Erfahrungen in der Zukunft ausnutzen kann. Ich denke nicht, dass ich aus Versehen dorthin geraten bin, sondern Gott hat mich auf diesen Weg geleitet. Damit ich mich verbessern kann, meine Kenntnisse erweitere und Erfahrungen sammle. Es kann sein, dass ich diesen Teil von meinem Leben noch nicht sehe, wo ich meine Kenntnisse nutzen kann, doch Gott bereitet unseren Weg vor, und wenn die Zeit gekommen ist, dann können wir unsere Erfahrungen anwenden. Und ich warte auf diese Phase meines Lebens, wo ich meine Kenntnisse zeigen kann. Ich bin sehr dankbar für alle Erlebnisse, durch die ich wachsen kann und dadurch mehr von mir selbst für die anderen geben kann.

Boróka Varga

Notizen

Zum Abschluss der diesjährigen Europäischen Konferenz evangelischer Archivare in Sopron fand am 30. April in unserer Kirche ein zweisprachiger Gottesdienst auf Französisch und Deutsch statt. Mögen die Teilnehmer den christlichen Glauben auch in ihren Heimatländern weiterhin offenbar werden lassen.

Am 25. Mai hielt Rebekka Pöhlmann, unsere künftige deutsche Pfarrerin, die Wochenpredigt mit anschließendem kleinen Empfang im Gemeindehaus. So konnte sie schonmal einige positive erste Eindrücke hinterlassen.

Im Urlaubsmonat Juli hielt Volker Menke einmal die Wochenpredigt. Wir haben uns sehr gefreut, ihn und seine Frau wiederzusehen.

Am 16. August gab Holger Manke ein Buch mit einer Auswahl seiner Predigten der letzten zwei Jahre aus. Liebevoll schrieb er allen Interessierten eine persönliche Widmung in ihr jeweiliges Exemplar. Wir sind sehr dankbar für dieses schöne Abschiedsgeschenk.

Verabschiedung von Holger Manke

Im Folgenden sind Reden und ein Gedicht von der Verabschiedungsfeier vor dem Gemeindehaus zu lesen. Diese wurde wunderbar moderiert von Elmira Bali, Hanna Józsa sowie Elzi Illés und bezaubernd musikalisch gestaltet von Gabica Varga und Barnabás

Orbán, Barna Cser, Luca Horváth, Zsombor Körmendy, Renate Lüdeking-Schreiber und Johanna Spahn sowie der ganzen Jugendgruppe der Kirchengemeinde Sopron/Ödenburg.

Ihr werdet uns allen fehlen

Sehr geehrte Gäste! Liebe Gemeindemitglieder!
Lieber Holger!

Vor gut zehn Jahren haben wir dich und deine kleine Familie mit großer Freude erwartet. Hier war alles chaotisch. Die Erneuerungsarbeiten in der Wohnung waren noch im Gange und euch mit Putzarbeiten zu empfangen wäre, deiner Ankunft entsprechend, nicht würdig gewesen.

Da euer Möbeltransportwagen sich in Wien verirrt hatte (aus unserer Sicht gesehen „mit Gottes Hilfe“), sind alle Mitglieder unserer deutschsprachigen Gemeinde rechtzeitig eingetroffen. Wir haben euch mit Brot und Salz empfangen – weil das unsere ungarische Tradition ist.

Als du mit Eszter, die Theo in ihrem Arm gehalten hat, vor der Tür gestanden bist, kam mir ein Gemälde von der Heiligen Familie – die entsprechend dem Aufruf Gottes nach Ägypten geflüchtet war – in den Sinn. So könntet ihr euch auch gefühlt haben. Ich hoffe aber, dass unsere Freude für euch spürbar war.

Dir und auch uns war bewusst, dass du keine leichte Aufgabe übernommen hattest. Die Gemeinde war mit Volker Menke sehr verbunden und die Erwartungen und die Hoffnungen dir gegenüber waren groß. Alle deine Vorgänger aus Bayern haben den Weinstock, der unsere deutschsprachige Gemeinde symbolisiert und der im Jahr 1946 fast endgültig vernichtet worden war, im letzten Vierteljahrhundert gerettet und erblühen lassen – und das sollte zumindest bewahrt bleiben.

Dass du noch lange mit Pfarrer „Menke“ statt „Manke“ angesprochen wurdest, hast du mit deinem lieben Lächeln zur Kenntnis genommen und in kür-

zester Zeit bewiesen, dass Gott dich auserwählt hat, unseren deutschsprachigen Gemeindeteil weiter auszubauen.

Weil du dein ganzes Herzblut für uns gegeben hast und auf deinem Hirtenstab das Logo „authentisch“ zu sehen ist, sind immer mehr junge Leute in die Gottesdienste und zu anderen Veranstaltungen gekommen, haben mitgewirkt – und wir alle haben dich ins Herz geschlossen.

Dass wir dieses Jahr 21 Konfirmanden hatten, beweist, dass du das Unvorstellbare möglich gemacht hast. Du hast Hügel gebaut und Berge versetzt, durch Gottes Gnade und Hilfe ein Wunder vollbracht.

Wenn du jetzt am Ende deiner Zeit in Sopron zurückschaust, so werden in dir noch einmal die Bilder aufsteigen von dem, was dir besonders gelungen ist und was dich aufs Höchste beglückt hat – die vielen Jugendveranstaltungen und sogar die vielen Krankenbesuche, die manchmal ganz lustig verlaufen sind – aber auch das, was dich tief verletzt hat.

Ich wünsche dir, dass du erkennen kannst, dass alles, was du erdulden musstest, nicht vergeblich war und dass du daran wachsen konntest. Deine Begabungen mögen sich auch in der Zukunft weiter entfalten, um die Beziehungen zu den Menschen – die ja deinem Herzen nahestehen – heilvoll und fruchtbar zu gestalten.

Unsere Gemeinde hofft, dass du im Sinne Jesu weiterhin Menschen in Liebe begegnest, dass du immer wieder Mut hast, dich für die Rechte aller einzusetzen, und dass durch den Frieden, den du so ausstrahlst, Spuren des Reiches Gottes auch an deinem neuen Dienstort sichtbar werden.

Wir wünschen dir, dass dich das Feuer des Heiligen Geistes täglich neu mit Mut und Lebenslust, mit Kraft und Phantasie erfüllt, dass du aus deiner unerschöpflichen Lebendigkeit heraus deine Träume verwirklichen kannst und du dir dabei treu bleibst.

Wir danken dem Herrn und auch der Bayerischen Evangelischen Kirche für die zehn Jahre, in denen du in unserer Mitte Gottes Wort verkündigt und unsere Gemeinde, den Weinstock, weiter wachsen und gedeihen ließest. Diese zehn Jahre in der Geschichte unserer Gemeinde werden mit goldenen Buchstaben verewigt.

Liebe Eszter! Wir bedanken uns, dass du ermöglicht hast, dass Holger jederzeit für uns da sein konnte. Auch in schweren Zeiten. Wir bedanken uns für deine Neujahrspredigten und Vertretungen, Veranstaltungen sowie für deine Christophoros-Beiträge, die uns so viele schöne Momente und Stunden berei-

tet haben. Die Zeit, die deine Familie mit uns im Gemeindehaus verbringen konnte, war eine große Bereicherung für uns.

Lieber Theo! Wenn du in den Gottesdiensten in der Kirche vor dem Taufstein erschienen bist, ist ein Stern aufgegangen, und wir alle haben froh gelächelt. Deine unverwechselbare Stimme wird auch im „Musikalischen Advent“ fehlen. Wir hoffen aber und wünschen dir, dass du in Ebern ebenso viele Gemeindeglieder begeisterst, wie du es hier getan hast. Und denke daran, dass ein Elfmeterschuss überall auf der Erde gleich ist, egal auf welchem Fußballplatz er ge-

schoßen wird. Es kommt immer auf den Spieler an.

Lieber Hugo und lieber Otto! Euer Platz in der Kirche bleibt auch leer. Die Versteckspiele und das Herumtoben im Gemeindehaus und am Parkplatz haben alles mit Leben erfüllt. Ohne euch werden die Veranstaltungen viel blasser.

Wir hoffen, dass ihr euch in unserer Gemeinde zu Hause gefühlt habt.

Wir wünschen euch allen auf eurem weiteren Lebensweg Gottes Segen und glückliche Jahre in Ebern.

Ihr werdet uns allen fehlen!

Márta Farsang

Die „Theologische DNA“ ist durchwoben von seiner Liebe zu Ungarn

Lieber Holger, ungefähr ein Jahrzehnt deines Lebens hast du dem Dienst in der Gemeinde in Sopron gewidmet. Dafür danke ich dir – im Namen der Abteilung Ökumene und Kirchliches Leben der Evangelisch-Lutherischen Kirche in Bayern, Oberkirchenrat Michael Martins und im Namen der Ungarnpartnerschaft und der Kirchengemeinde Sopron. Du hast deine Gaben und Kräfte für diesen Dienst eingesetzt – vieles steht uns lebendig vor Augen, manches liegt auch im Verborgenen. Nun ist die Zeit gekommen, Abschied von dieser Aufgabe zu nehmen.

Als ich in der Vorbereitung für den heutigen Abschied die Personalakte von Pfarrer Holger Manke aufgeschlagen habe, da begegnete mir ein Wort gleich auf der ersten Seite: Ungarn. Da stellt sich ein junger

Mann bei seiner Kirche vor, beschreibt sich und wirbt um Aufnahme auf die Anwärterliste für das geistliche Amt. Gleich von vornherein stellt er klar, wie sehr ihn seine Kontakte nach Ungarn geprägt haben. Da lese ich von der Mitarbeit bei der Zeitung „Pester Lloyd“, in der Burggemeinde in Budapest, und ich lese davon, wie ihn die Partnerschaft der Burggemeinde mit St. Sebald in Nürnberg geprägt hat. Die „Theologische DNA“ von Holger Manke ist also durchwoben von seiner Liebe zu Ungarn – und zu einer Ungarin, wie es dann ein paar Seiten später im Personalakt deutlich wird, als neben dem Namen von Holger Manke dann der Name von Eszter Lackner auftaucht, bald Eszter Manke-Lackner. Über das Vikariat in Ebern hat der weitere Weg Holger Manke dann hinein in den geistlichen Beruf und hinein in die Pfarrstelle hier in Sopron geführt. Wenn man sich das alles in allem so anschaut, beschleicht mich der Eindruck, dass all dies schon auf außergewöhnliche Weise stimmig und passend ist.

In deinen Jahren in Sopron hast du viel bewirkt, lieber Holger. Dass das evangelische Gemeindeleben aufgeblüht ist, sich die Zahl der Gottesdienstbesucher und Konfirmanden stetig nach oben entwickelt hat – all das können Sie hier in Sopron wesentlich besser beurteilen, als ich es von Bayern aus tun kann. Hervorheben möchte ich jedoch, dass dieser Dienst nie nur Ihnen in Sopron zu Gute gekommen ist, sondern stets auch der Kirchenpartnerschaft zwischen Bayern und Ungarn insgesamt galt. Erst durch Menschen, die in der anderen Kirche Dienst tun und Erfahrungen sammeln, entsteht ein Verstehen über Grenzen der eigenen Kirche hinweg. So wird Partnerschaft lebendig und deshalb ist dein Dienst hier in Sopron auch ein Dienst an der Partnerschaft – dafür herzlichen Dank.

In deiner Ordinationspredigt damals stand das Bibelwort vom Sämann im Mittelpunkt (Lukas 8,

4–8). Dieses Wort möchte ich hier noch einmal aufgreifen. Da heißt es: „Als nun eine große Menge beieinander war und sie aus jeder Stadt zu ihm eilten, sprach er durch ein Gleichnis: Es ging ein Sämann aus zu säen seinen Samen. Und indem er säte, fiel einiges an den Weg und wurde zertreten, und die Vögel unter dem Himmel fraßen's auf. Und anderes fiel auf den Fels; und als es aufging, verdorrte es, weil es keine Feuchtigkeit hatte. Und anderes fiel mitten unter die Dornen; und die Dornen gingen mit auf und erstickten's. Und anderes fiel auf das gute Land; und es ging auf und trug hundertfach Frucht. Da er das sagte, rief er: Wer Ohren hat zu hören, der höre!“

Lieber Holger, vieles von deiner Saat ist aufgegangen. Vieles hat Gott wachsen lassen. Sopron war rückblickend ein guter Ort für dich, um deine Saat auszustreuen. Das hat die Gemeinde und auch dich

geprägt. Dafür danken wir heute Gott und bitten ihn um seinen Segen für deinen Abschied in der Gemeinde. Wir wissen: Abschied tut weh. Und wenn er wehtut, dann ist es auch ein gutes Zeichen, weil es uns sagt, wie viel uns der andere bedeutet. So darf und soll auch der Schmerz über den Abschied hier Raum haben, wenn wir Gott um seine Begleitung für dich und deine Familie bitten. (...)

Gott, der dich in deinem Dienst begleitet hat, vollende, was du begonnen hast, und wende zum Guten, was dir nicht gelungen ist. Gott segne deinen Blick zurück und deine Schritte nach vorn. Er bewahre dir die Erfahrungen an diesem Ort und begleite dich auf dem Weg, der vor dir liegt. So segne dich der barmherzige Gott, der Vater, der Sohn und der Heilige Geist. Amen.

Kirchenrat Raphael Quandt

Der Dank eines Vaters

Közösség-építő – Gemeinschaftsbauer. So wurdest du, lieber Holger, auf einer Einladung zu deinem Abschied heute genannt. Und du bist es. Ich denke

dabei jetzt aber nicht an die Kirche, ekklesiologische Definitionen, die Confessio Augustana-Artikel, na-du-weißt-sie-schon, die Gemeinschaft der Heiligen. Ich denke auch nicht an Statistiken zum Kirchenbesuch und Gruppengrößen – also an keine quantitative Kategorie. Du weißt, darauf kommt es nicht an. Auch wenn wir davon nicht frei sind; es wohl auch nicht sein dürfen. Schließlich: Wenn wir niemanden mehr erreichen, warum sind wir dann da? Das kann uns nicht „wurscht“ sein.

Gemeinschaftsbauer – Közösség-építő. Du bist es für mich ganz subjektiv, als Vater. Als stolzer Vater - dreier Kinder, auf die wahrscheinlich nur meine Frau stolzer ist als ich. Stolz – und glücklich! Weil da drei sind, die in je ihrer eigenen Weise (Oh, sie können sehr „eigen“ sein ...) ihre Gemeinschaft mit Gott leben. Und dass sie das können, Holger, dafür danke ich dir. Du hast ihnen etwas mitgegeben, das sie zu Hause vielleicht nur schwer hätten bekommen können. Du bist ihnen ernsthaft, persönlich, glaubwürdig begegnet und hast ihnen Gemeinschaft ermöglicht, ohne die Glaube nun einmal nicht wachsen kann. Gemeinschaft jenseits des Elternhauses.

Dafür danke ich, danken wir dir von Herzen. Denn du weißt, weil du ja Paulus kennst: Es braucht die, die pflanzen, die sich kümmern und sorgen. Es braucht Mitarbeitende Gottes. Wie du: Gemeinschaftsbauer – erfüllt von der Hoffnung auf den, der das Gedeihen gibt.

Möge diese Hoffnung alle Zeit dein Herz erfüllen und dir Mut und Kraft geben zu deinem Tun. Danke, Holger!

Jakob Kruse

... und nicht selten von Herzen gelacht

Lieber Holger, liebe Mankes – groß und klein –,
liebe Sopron/Ödenburger Gemeinde,

*Unsere Partnerschaft war stets im Herzen dir
und wir trafen uns ganz oft mal dort, mal hier.
Haben viel geredet auch bis in die Nacht
und nicht selten von Herzen gelacht.*

Erinnerst du dich, Holger? Nicht nur an unsere vielen Begegnungen, sondern genau an diese Worte? Sie stammen von dir – gesungen mit einer Delegation aus Sopron bei meiner Verabschiedung vor anderthalb Jahren.

Und – ich könnte es heute einfach nicht besser sagen! Unzählig waren die Begegnungen zwischen Sopron/Ödenburg und Bad Wimpfen – zwischen dir und mir. Unterbrochen wurden sie nur von Corona – einer Zeit, die zum Glück hinter uns liegt. Mal waren

wir mit erwachsenen Gemeindegliedern unterwegs, dann mit einer Gruppe von Jugendlichen und danach wieder mit einer gemischten Gruppe – es ging hin und her. Und das war schön!

Da waren die schönen Abende mit manch einem Glas „Blaifränkisch“, die Wanderung in eurer schönen Umgebung mit dem plötzlichen Auftauchen eines großen, dampfenden Gulaschkessels mitten im Wald, die Stadtbesichtigungen, die schönen Fahrten ins Umland und – nicht zu vergessen – unsere gemeinsamen Gottesdienste. Und das alles durften wir Wimpfener mit einer Soproner Gemeinde erleben, die ich nicht höher loben kann: eure große, wunderbare Gastfreundschaft und die ungarischen Kollegen, die immer mit von der Partie waren, – für mich wart und seid ihr einfach grandios! Danke!

Übrigens: Sie hatten und ihr hattet ganz schön Glück mit eurem bayerisch-fränkischen Pfarrer. Aber ich glaube, das wissen Sie!

Und da möchte ich meinen zweiten Dank aussprechen: an die bayerische Landeskirche, die diese Stelle hier ermöglicht und dies auch weiterhin tun wird. Das ist in Zeiten zurückgehender Kirchensteuereinnahmen wahrlich keine Selbstverständlichkeit, aber in schwierigen politischen Zeiten auch weiterhin ein gewaltiger, ja ein ganz wichtiger Beitrag zur Völkerverständigung.

Lieber Holger, drei Dinge habe ich an dir immer ganz besonders bewundert:

- Deine Zugewandtheit – Du warst und bist in Gesprächen immer ganz dabei.
- Deine unvergleichliche Art, mit Jugendlichen umzugehen – als Partner, als Vorbild und als „Verbindungsmann“ zu Gott.
- Und deine tiefe Religiosität – glaubwürdig und von fundierter Theologie durchdrungen.

Abschiednehmen ist schwer – Ihr müsst dies als Familie tun! Schade, dass die Zeit mit Euch in Sopron zu Ende geht. Ich wünsche allen Mankes und der Soproner Gemeinde Gottes Segen.

Möge Gottes Segen Euch weiterhin begleiten, die Verbundenheit im Herzen fest verankert sein, und mögen alle Eure Schritte in die Zukunft von Gottvertrauen begleitet werden. Gott sei mit Euch!

*Holger, es war eine wunderbare Zeit!
Für alle Freundschaft und für alle Fröhlichkeit,
die wir spürten bei jedem Wiederseh'n,
sagen wir, Holger, dir Dankeschön!*

Dr. Heidi Buch

Wenn ihr Nachschub braucht

(im Anschluss an ein Musikstück von Joseph Haydn für Block- und Querflöte, vorgetragen von Renate Lüdeking-Schreiber und Johanna Spahn)

Sehr verehrte Damen und Herren, liebe Soproner Freunde, lieber Holger, mit diesem kleinen Stück wollen wir danke sagen. Danke für deine Freundschaft zu unserer Kirchengemeinde und danke für

persönliche Begegnungen und Gespräche. Ganz liebe und herzliche Grüße soll ich dir und deiner Familie vom Kirchengemeinderat Bad Wimpfen sagen. Wir hoffen, dass unsere Freundschaft auch außerhalb Soprons Bestand hat und wir auch weiterhin in Kontakt bleiben.

Ihnen, lieber Herr Pfarrer Tóth, und Ihnen, Herr Pfarrer Pelikán, sage ich ebenfalls Grüße aus Bad Wimpfen. Ich versichere Ihnen, dass wir auch weiterhin nach Sopron kommen und uns auch über Besuche der Kirchengemeinde bei uns in Bad Wimpfen freuen.

In dieser Tasche, die wir dir, lieber Holger, und deiner Familie überreichen, sind einige Kleinigkeiten aus Bad Wimpfen und der weiteren Umgebung. Lasst es euch schmecken – und, wenn Ihr Nachschub braucht, wisst Ihr, wo man diesen bekommt.

Ihnen, liebe Familie Manke, und dir, lieber Holger, wünsche ich einen guten Empfang in Ebern und ein schnelles Eingewöhnen. Gottes Segen für euch.

Renate Lüdeking-Schreiber

*1. Vorsitzende des Kirchengemeinderats
Bad Wimpfen*

Das werden wir dir nie vergessen

Lieber Holger, laut dem vor einiger Zeit zwischen uns abgeschlossenen Übereinkommen gilt die Bestimmung, dass du im Falle einer Vorlesemöglichkeit nie nach meiner Lust, sondern ausschließlich nach meiner Zeit fragen darfst. Es ist deshalb zustande gekommen, weil ich immer mit sehr großer Freude in den Gottesdiensten und bei den Veranstaltungen der Gemeinde mitwirke. Ob dies jetzt auch heute wegen dem besonderen Anlassfall uneingeschränkt gilt, wage ich wohl zu bezweifeln.

Ich bin äußerst glücklich und empfinde es als große Ehre, heute ein Grußwort an dich richten zu können. Nichtsdestotrotz fühle ich mich besonders an die mir gestellte Anordnung gebunden, mein Grußwort innerhalb von drei bis fünf Minuten zu Ende zu bringen. Ganz genau deshalb möchte ich kundtun, dass es eben unmöglich ist, innerhalb so kurzer Zeit zu berichten über deine Beziehung zu der Stadt, zum Lyzeum, zur evangelischen Kirche in Ödenburg, zur Gemeinde, zu den einzelnen Mitgliedern der Gemeinde und auch zu mir persönlich. Ebenso unmöglich erschien es aber in den letzten 77 Jahren, dass in unserer Gemeinde 21 Personen an Pfingsten die Konfirmation in deutscher Sprache vollziehen und

erleben können. Und dann bist du gekommen und hast die gedachte Realität beiseitegestellt. Natürlich erfolgte dieser Prozess nicht von einem Tag auf den anderen. Du hast dich immer wieder übertroffen, und

sobald wir uns als Gemeinde langsam an die neu erreichte Qualität gewöhnt hatten, hast du diese mit neuen Maßnahmen nochmals höher gesetzt: ständig neue, glänzende Gesichter beim Vorlesen, neue Instrumente während des Gottesdienstes und des „Musikalischen Advents“ und die unzähligen Arten und Weisen, wie du uns das Wort Gottes vermitteln konntest. Wenn an den Theologischen Fakultäten die Lehrveranstaltung „Predigttechnik“ zu unterrichten wäre – dein Name sollte zuerst auftauchen.

Allerdings waren die durch deine Persönlichkeit nach Ödenburg mitgebrachten Werte der Offenheit und Zugänglichkeit nicht auf die Ebene des Gemeindelebens beschränkt. Nie in meinem Leben hätte ich gedacht, dass ich die Äußerungen: „Gut, das besprechen wir dann neben ein paar Bierchen heute Abend. 20 Uhr? Schmau?“ nicht von einem Klassenkameraden, sondern von meinem Religionslehrer hören würde. Du warst für uns, für die Klasse, in schönen, aber auch in sehr traurigen Momenten da, auch wenn das manchmal unfassbar harte körperliche Arbeit verlangte, wie der Radweg um den Neusiedler See.

Mit deiner umfassenden Unterstützung und Hilfe konnte man andererseits auch als Individuum

rechnen, durch persönliche Ansprache. Diese Möglichkeit habe ich unverschämt und rücksichtslos bei Empfehlungsschreiben und der Korrektur meiner ersten Diplomarbeit ausgenutzt. Übrigens, nur unter uns: Derzeit schreibe ich meine zweite Arbeit; hoffentlich wirst du ab und zu einen freien Abend haben, den du auf mein Schreiben vergeuden möchtest. Gott sei Dank ist jetzt Ebern – oder wohin auch immer der Dienst dich führen mag – durch die technische Entwicklung „Internet“ gar nicht mehr so weit von Ödenburg entfernt.

Lieber Holger, heute bin ich dazu berufen, dir ein Grußwort zu sagen. Das ist aber wieder nicht möglich. Ich kann von meinem ganzen Herzen nur ein riesiges Dankeschön sagen. Ein Grußwort hast du uns gesagt. Für diejenigen, die schon vor deiner Ankunft mit der Gemeinde in Kontakt waren, durch die Bestätigung der Lebensfähigkeit und Zukunft der Gemeinde, für andere, die später dazugekommen oder zurückgekommen sind, ein Grußwort, mit dem wir uns hier zu Hause fühlen können.

Und das werden wir dir nie vergessen!

Ágoston Frank

Das fröhliche Christsein ist Deine Devise

1) Einst kam vom schönen Bayernland
Ein neuer Pfarrer angerannt,
Um Menschen für die Kirch' zu fischen
Und Alt und Jung hier aufzumischen.
Mit Schwung und Gottvertrau'n verseh'n
Konnt' er das frohen Mut's angeh'n.

2) Hört, Holger Manke war sein Name,
Er tauchte auf mit Kind und Dame.
Ja, der gebor'ne Pfarrer ist er,
Für ihn gab's keine Ruhe nun mehr.

3) Sein' Frau hielt ihm den Rücken frei.
Als Pfarrerin war auch sie mal dabei;
Hatt' gute Ideen auszubrüten,
Dann durfte er die (drei) Kinder hüten.

4) Gar zwei Kollegen er noch hatt' -
Sie waren ein besond'res Triumvirat.
Das Presbyterium zu genießen,
Ließ niemals graue Haare sprießen!

5) Die Gottesdienste bunt gestalten,
Die Wochenpredigt familiär gut halten -
War sicher ganz schön anspruchsvoll,
Doch immer wieder wirklich toll.

6) Mal heiter, mal ernst war der G GK,
Mal leidenschaftlich, mal mit (Kirchen-)
Führung gar.
Die Kindergruppe, Konfis, KiBiWo –
War'n dank dieses Pfarrers fröhlich so.

7) Die Jugendgruppe, IFI genannt,
Wurd' neu gebaut von seiner gut' Hand.
„Verstanden und gut aufgehoben“ –
Gefiel bestimmt auch „Dem da droben“!

8) Der IFI ist enorm gewachsen,
Das lag nicht nur an Holgers Faxen.
Es hatten alle ganz viel Schwung
Auch dank der Leiter (Arbeit, Phantasie und
Ausstrahlung.

9) Ob man im Gottesdienst ,was sage –
Für viele war's bald keine Frage.
Ob Fürbitten, ob Psalmen Lesen
Ist mächt'ge Freude schnell gewesen.

10) Mit Instrument oder Gesang –
In Gottesdiensten fand's Anklang.
Auch musikalisch beizutragen
Verschaffte allen viel Behagen.

11) Der „Musikalische Advent“
Ist Holgers „Kind“, das jeder kennt.
Von „One-Man-Show“ zu „Big Event“ –
Dahin wohl jeder gerne rennt.

12) Die legendäre 12c betreut,
Den Nothelfer hat's nie gereut.
Die Zugezog'nen aufgenommen,
Sie sind stets gern zur Kirch' gekommen.

13) Ja, unser Holger hat viel' Gaben
Sowie auch vieles schon erfahren
Als Regisseur, als Dichter, Redner,
Akteur und mehr am laufenden Meter.

14) Selbst journalistische Begabung
Bracht' unser Pfarrer mit – zur Labung.
„Christophoros“ – das weiß doch jeder –
Erst wurde schön durch seine Feder.

15) Gemeinde Sopron gut gehegt,
Gemeindepartnerschaft(en) gepflegt.
Für jeden stets ein off'nes Ohr,
Ja, Zuversicht, die kam empor.

16) Auch in Coronazeiten gar
War unser Holger für uns da.
Schnell die Kamera gezückt
Und dann auf den Knopf gedrückt.

17) Gebet, Musik, Wort und noch Predigt –
Sehr gut war alles dann erledigt.
Sodass wir auch zu jener Zeit
Versorgt war'n mit viel Trost trotz Leid.

18) Zum Glück nicht Besserwisserei,
Doch Inspiration, die war dabei.
Gedankenanstöße ohne Zahl –
Da gut hinzuhören – beste Wahl!

19) Er, wie ein netter großer Junge,
Sprach selten nur mit spitzer Zunge.
Humor mit Witz und Übermut
Die machten meistens alles gut.

20) Viel Offenheit und Empathie
Für „wertvolle Gotteskinder“, so wie nie.
Stets auf das Gute ist Holger bedacht,
Bei ihm hat alles viel Sinn wohl gemacht.

21) Adventsbriefe ließen den Pfarrer eilen,
Als richtige Briefe schnell zu verteilen.
Die Eitelkeit, die war ihm fremd.
Für uns gäb' er sein letztes Hemd.

22) Ob Dichtung ist es oder Wahrheit?
Bedenkt die dichterische Freiheit!
Doch eines ist ohn' Zweifel geblieben:
Dass wir Dich all' von Herzen sehr lieben.

23) Ob groß, ob klein, ob jung, ob alt,
Uns allen gabst Du Lieb' und Halt.
Wir sind bei Dir wohl aufgehoben,
Du Geschenk des Himmels -
wir wollen Gott loben.

24) Solch' Herzlichkeit und Fröhlichkeit
Gibt's seltenst nur in Raum und Zeit.
Das fröhliche Christsein ist Deine Devise,
Und darin vor allem ja bist Du ein Riese.

25) Nun ist der Abschied nicht mehr weit,
Doch dankbar sind wir für die (gemeinsame)
Zeit,
Die wir mit Dir so durften verbringen –
Sie wird in uns wohl ewig nachklingen.

26) Sehr dankbar lassen wir Euch gehen
Und hoffen auf ein Wiedersehen.
Jetzt seid Ihr bald von hier verschwunden,
Doch bleiben die Erinnerungen.

27) Ist's auch ein Abschied voller Schmerzen,
Mit großem Trost bewahr'n wir Dich im Herzen.
Ob nah, ob fern, wir bleiben verbunden,
Denn Gottes Gnad' hab'n wir ja gefunden.
Egal, wer wo, in welchem Land –
Wir sind vereint in Gottes Hand.

*Gedicht von Marion Zeisler („Gemeindedichterin“),
vorgetragen von Robert Wild*

Danksagung

Allen, die durch Organisation und Ausführung verschiedenster Aufgaben - insbesondere auch Beköstigung - zum Gelingen der Abschiedsveranstaltungen beigetragen haben, nochmal ein ganz herzliches Dankeschön!

gen beigetragen haben, nochmal ein ganz herzliches Dankeschön!

Dankgebet

Wir danken Dir, Gott, für die schöne Zeit mit Holger als unserem Pfarrer in Sopron. Uns wurde unermesslich viel Gutes geschenkt. Möge dieses weiterhin

wirken - in unserer Soproner Gemeinde und darüber hinaus. Im Namen des Vaters, des Sohnes und des Heiligen Geistes. Amen.

In der Gemeinschaft finden, was man sucht

Predigt im Abschiedsgottesdienst

Liebe Gemeinde, was haben eigentlich Sie gedacht, als die Geschichte vom verlorenen Sohn hier plötzlich auftauchte? Sind Sie zusammengezuckt? Was soll eine so problematische Geschichte jetzt hier in dieser Situation eines Abschiedsgottesdienstes? Eine Geschichte, bei der der Abschied des jüngeren Sohnes eher unglücklich verläuft, aber es dann auf ein glückliches Wiedersehen hinausläuft.

Das passt doch hinten und vorne nicht, könnte man einwerfen. Und es wäre wohl auch verfehlt, im jüngeren Sohn den Pfarrer zu sehen, der lieblos abhaut, um sich selbst zu verwirklichen, um dann eines Tages reumütig zurückzukehren. Nein! Das ist nicht unsere Situation.

Aber, was soll man machen? Der „verlorene Sohn“ ist Evangelium des heutigen Sonntags. Und damit liegt der Verdacht doch nahe, dass Gott uns heute womöglich mit dieser Geschichte etwas sagen will. Mir war beim Predigen immer wichtig, danach zu fragen, was Gottes Botschaft an uns ist – und nicht einen Bibeltext zu suchen, der mir ein hübsches Sprungbrett dafür liefert, das zu sagen, was ich selbst sagen will. Also, dann treten wir – zumindest zunächst – mal ein Stück hinter den heutigen konkreten Anlass zurück:

Wenn wir ganz unvoreingenommen auf die Geschichte vom verlorenen Sohn blicken, dann sehen wir zunächst mal, dass es da einen jüngeren Bruder gibt, der offenbar einen Drang danach verspürt, auf eigenen Beinen zu stehen, selbstständig zu sein, der seine Träume leben will, der Freiheit spüren will. Das ist an sich noch nicht verwerflich. Und dass er dabei übers Ziel hinausschießt und irgendwie das rechte Maß nicht findet – nun gut, das ist menschlich.

Und dann ist da der ältere Sohn, der es nicht verkraften kann, dass der Vater sich so wahnsinnig über die Rückkunft des jüngeren Sohnes freut. Er, der doch dachte, dass ihm jetzt alle Aufmerksamkeit gelten müsste, ist wieder nur abgeschlagen auf Platz zwei. Einer, der die Freude des Vaters nicht teilen kann, einer, der – ähnlich wie zuvor der jüngere Sohn – nur sich selbst und seine Situation sieht. Das ist irgendwo auch menschlich.

Wer von beiden nun der verlorene Sohn ist, darüber lässt sich streiten, denn verloren sind im Laufe der Geschichte ja beide – mal räumlich, mal seelisch.

Man könnte da jetzt noch alle möglichen Details beleuchten, aber bleiben wir zunächst mal dabei: Das Miteinander der beiden Söhne mit dem Vater ist insgesamt recht menschlich. Irgendwie klappt's nicht so recht.

Nun, und jetzt kann man das weiterdenken – auf eine heutige Gemeinschaft. Gibt es in einer Gemein-

schaft auch die Gefahr, dass der eine sich das herausnimmt, was er braucht, und dann eh nach seinem Kopf geht? Gibt es in einer Gemeinschaft auch die Gefahr, dass ein anderer es nicht verkraften kann, wenn einem anderen etwas Gutes widerfährt und er dann nur neidzerfressen herumnölt?

Also, ich denke mir: Diese Geschichte vom verlorenen Sohn kann uns auch ein paar Fragen bieten, mit denen wir uns unsere Gedanken machen können, wie eine gute Gemeinschaft funktioniert:

- Wo ist die Balance zwischen dem „Ich“ und dem „Wir“?
- Wie gehen wir um mit Neid und Missgunst?
- Wie gehen wir damit um, wenn der andere etwas Gutes bekommt?
- Können wir Freude teilen, auch wenn es nicht um uns geht?
- Was geben wir in eine Gemeinschaft – und was nehmen wir uns aus ihr heraus?

Ich will jetzt kurz innehalten und muss doch klarstellen, dass das Gemeindeleben, an dem ich über zehn Jahre Anteil haben durfte, eine wirklich gute Gemeinschaft ist, in die Menschen fröhlich und gerne einbringen, was sie können – und in der einer dem anderen nichts neidet. Eine Gemeinschaft, die auch spürbar offen und einladend ist.

Aber dafür, dass eine gute Gemeinschaft auch gut bleibt, kann es ja immer wieder mal notwendig werden, dass man etwas dafür tun muss, daran arbeiten muss, dass es auch so bleibt. Dass wir das erkennen und recht handeln, das ist mein erster Gebetswunsch.

Und der nächste Gedanke: Wir lesen ja eine solche Geschichte nicht einfach nur so. Sondern wir können uns da ja auf eine Entdeckungsreise machen: Wo kommen wir selbst in dieser Geschichte vor?

Haben wir selbst vielleicht Züge vom jüngeren Sohn? Haben wir vielleicht schon mal die Neigung gespürt, unser Freiheitsbedürfnis auf Kosten anderer auszuleben? Oder haben wir Züge vom älteren Sohn, der das Gefühl hat, nicht genug Aufmerksamkeit zu bekommen, und der dann anderen gegenüber schlechte Gefühle aufbaut?

Ich will niemandem zu nahe treten. Das will ich grundsätzlich nicht – und heute schon gar nicht, wo ich doch nicht mehr die Gelegenheit haben werde, das noch gradezubiegen.

Aber das Spannende ist doch, dass das Gewicht nicht darauf liegt, dass wir jetzt sozusagen als Richter und Schöffen über die beiden Söhne zu urteilen haben. Wir haben auch keine Anklageschrift gegen die beiden Söhne zusammenzustellen, die wir dann letztlich ein Stück weit gegen uns selbst richten müssten, sondern wir entdecken in der Geschichte, dass der Va-

ter auf beide Söhne so wunderbar reagiert: Den, der verloren war und der wieder zurückkommt, schließt er einfach bedingungslos in seinen Arm. Die Liebe des Vaters zu seinem Sohn hat nie aufgehört. Ganz egal, was passiert ist. Es ist dieselbe bedingungslose Liebe wie immer. – Und dem, der sich beschwert über die Güte des Vaters, dem schenkt er auch Zeit. Der Vater nimmt ernst, was sein enttäuschter Sohn fühlt. Er sagt ja nicht: Was du fühlst, das ist falsch – und drum weise ich dich von mir. Sondern er will ja von Herzen, dass der ältere Sohn wirklich versteht – mit Herz und Verstand – warum ihm auch der andere Bruder so wichtig ist, warum er sich freut, dass der jüngere Bruder wieder da ist.

Da findet kein „Aburteilen“ statt. Sondern da gibt es einfach nur die Geschichte von einem Vater, der so unglaublich verschiedene Söhne hat – und alle beide gleichermaßen liebt. Und der jedem das gibt und das sagt, was sie gerade brauchen.

Liebe Gemeinde, das ist eigentlich nichts anderes, als was Gott mit uns tut. Wir sind doch auch ganz unterschiedlich. Wir haben ganz unterschiedliche Gefühle, wir reagieren unterschiedlich, haben mit unterschiedlichen Herausforderungen zu kämpfen. Aber die Geschichte zeigt: Gott liebt uns und gibt uns jeweils – ganz individuell, ganz persönlich – das, was wir jetzt brauchen. Damit wir gute Gefühle haben – in uns und auch gegenseitig.

Dass wir Gott so sehen: Als den, der uns nicht von sich weist, sondern als den, dessen bedingungslose Liebe zu uns immer besteht und der uns kennt und weiß, was wir brauchen, das ist mein zweites Gebetsanliegen.

Und eigentlich folgt das erstere daraus. Weil Gott uns so liebt und so für uns da ist, deshalb möchten wir ja nichts anderes tun, als das auch anderen weiterzugeben und das Miteinander, die Gemeinschaft und die uns verbindenden Werte zu pflegen.

Eigentlich ist es genau das, was mir immer Hauptanliegen in meinem Dienst hier in der Gemeinde war. Und so gesehen, passt die Geschichte schon wieder ganz gut.

Dass es in der Wirklichkeit manchmal aber schwierig werden kann, finde ich auch wichtig zu sehen: Denn es soll ja auch heute nichts verklärt werden.

Ich bin eher nachdenklich.

Ich habe mich gefragt, ob es wohl Menschen gibt, die heute hier sind, die das Gefühl haben, dass ich ihnen etwas schuldig geblieben bin – an Aufmerksamkeit, an Zuneigung, an Da-Sein. Wenn es so ist, möchte ich von Herzen um Vergebung bitten.

Und ich sagte, dass eine gute Gemeinschaft keine Selbstverständlichkeit ist; das war und ist mir – auch heute – sehr bewusst. Dass wir – auch als Familie – über all die Jahre von so viel Herzlichkeit, Liebe, Freundschaft und Bereitschaft zu einem so guten Miteinander getragen waren, ist keine Selbstverständlichkeit. Es ist mir deshalb wichtig, einfach von ganzem Herzen Danke zu sagen. Was wir erlebt haben – in so vielen Momenten, in denen wir so unverdient viel Herzlichkeit und so viel Gemeinschaft bekommen haben – erachte ich als Wunder. Gott war und ist am Werk – und wir haben ihn ständig auf frischer Tat ertappen können. Ich bin Ihnen und euch allen – und besonders Gott – dankbar für das, was wir hier – auch als Familie – erfahren durften.

Und übrigens: Ist es nicht in einer wirklich guten Gemeinschaft, in einer wirklich guten Gemeinde nicht auch so, dass man dort die Freiheit finden kann, die doch der jüngere Bruder so sehr sucht? Und dass man dort aber auch die Anerkennung und die Wertschätzung finden kann, nach der sich der ältere Bruder sehnt? Als wäre gerade eine solch gute Gemeinschaft doch das, was beide Brüder in der Geschichte suchen. Und als wäre der Vater derjenige, der seine

beiden Söhne genau dazu befähigen will: mit Werten, mit Dankbarkeit, mit der Gabe des „Sich-Mitfreuens“ mit dem anderen nicht nur Menschen zu sein, die an einer guten Gemeinschaft Anteil haben – sondern Menschen zu sein, auf denen eine solche gute Gemeinschaft dann auch ein Stück weit gegründet sein kann.

Die das Gute, das sie vom Vater bekommen – irgendwann ja auch weiterleben, weitergeben können. So wie die Söhne in der Geschichte vielleicht das, was sie von ihrem Vater bekommen haben, dann selbst weitergeben können, wenn sie selbst Väter sind ... also, so auch bei uns: das, was Wert hat, das Gute, die Hoffnung, das Verstehen, das Achthaben aufeinander weitergeben.

Von Generation zu Generation. Von Ära zu Ära.

Das Gefühl weitergeben für das, was wirklich zählt.

Das Gefühl erleben: Ich bin von Gott geliebt. Bedingungslos.

Und aus diesem Gefühl und dieser Gewissheit das Leben auch fortan gestalten.

Das ist mein Wunsch und mein Gebet für uns.

Holger Manke

Begleitung nach Ebern

Am 5. August durften wir – gemeinsam mit Mitgliedern aus unserer Bad Wimpfener Partnergemeinde – zahlreich bei Holgers Einführung in Ebern anwesend sein. Wie Elmira Bali es in ihrem Grußwort formulierte, mit einem lachenden und einem weinenden Auge. Wir begleiteten unseren geliebten Pfarrer nicht, weil wir uns vergewissern wollten, dass er gut aufgehoben sein wird, das wissen wir. Wir wollten sehen, wo er ab nun säen wird, die Stadt, die Kirche, den Altar, die Gemeinde. Vorerst waren es unsere Jugendlichen, die die Kirchentrep-

pen belebten, auch die 1958 erbaute Kirche befindet sich im Umbau und wird tatkräftig erneuert. Das könnte auch symbolhaft sein und Holgers Neubeginn unterstützen. Die drei Tage in der Eberner Gemeinde - mit dem Festgottesdienst in der gefüllten katholischen Kirche (die dem Fest wegen des Umbaus der eigenen Kirche ein Zuhause bot) - und der Sonntag in Nürnberg - in der Sebalduskirche mit Holger - waren eine Bereicherung für uns alle, wofür wir von Herzen dankbar sind!

Katalin Hirschler

Hol járunk? Wo sind wir?

Az életünk kicsit olyan, mint egy út, amelyen végigmegyünk. Vannak útitársaink, akikkel egyes szakaszokat együtt teszünk meg. Vannak tervezett megállók, és van olyan, amikor nem úgy történnek a dolgaink, ahogyan előre elképzeltük. Érdemes időnként picit megállni és végiggondolni, éppen hol tartunk. Kik vagyunk most, mi motivál minket belülről, jó helyen vagyunk-e épp vagy másfelé kell továbbmenünk? Mit tettünk eddig és mit szeretnénk tenni ezután? És vajon Isten úgy szeretne-e látni minket, ahogy éppen vagyunk, vagy más terve van velünk?

Nyár elején ezekről a kérdésekről gondolkodtunk közösen ifiseinkkel, akik aztán leírták gondolataikat. Ezekből nyújtunk át most egy csokrot az olvasóknak, gyülekezetünk és az ifi életéhez is illeszkedően két nyelven.

ÚTON VAGYOK – ICH BIN UNTERWEGS

Úton vagyok... valami felé, ami néha egészen tiszta, néha homályos, néha nem is vagyok benne biztos, mi az. De úton vagyok, néha magamban, néha – mostanában egyre többször – társsal, társakkal; néha minden lépésért megküzdve, néha észre sem veszem, mennyivel közelebb kerültem a célhoz. Van, hogy kisebb, közelebbi célok sora vezet egy nagyobb, távolabbihoz – csak ezen a heti beadandón, zárthelyin essek túl, aztán majd a félévi vizsgában, és néhány év múlva a diplomavédésen... Sok apró jelzőpont a hosszú úton. De van, amikor nincsenek is konkrét célok, maga az út a cél, látni, felfedezni, megismerni új dolgokat, helyeket, embereket, újra felfedezni, még jobban megismerni az eddig is ismerőseket, aztán majd valahova vezet az út.

„Indul a küszöbről az Út: ha nem vigyázok, elszelel; (...) csak ott lehetnék végre már! Aztán hová? Ki mondja meg?” – olvastam Tolkien versikéjét és úgy éreztem, talán ez a legjobb megfogalmazása annak, ahogy érzek az utammal, életemmel kapcsolatban, az egész egyetlen utazás, amit észre sem veszek, mégis ott van folyamatosan, mindig van egy cél, ahova el szeretnék érni, többnyire minél előbb, és amint elértem ezt a célt, sokszor már előtte is, már kérdezem magamtól: Aztán hová? Mi a következő cél? Vagy ha cél nincs is, melyik úton induljak tovább, hogy meglásam, hova vezet?

„Az Útnak vége nincs soha, ha egyszer az ajtón kifut...” és nem tudhatom, tényleg oda vezet-e az út, ahova jutnom kell, esetleg milyen kitérőkkel, mégis tudom, hogy minden kitérő, kanyar okkal van ott, és sosem tudhatom, nem a következő kanyar vagy domb

mögött van-e az a cél, amit talán nem is tudok, de szeretnék elérni.

Varga Petra

Ich glaube, wir sind während unseres Lebens ständig unterwegs. Wir rennen immer irgendwohin, wir müssen immer gehen, es gibt keine Untebrechung.

Aber auch unser Leben selbst ist ein Weg, den wir gehen müssen, und an dessen Ende Jesus auf uns warten wird.

In unserem Alter befinden wir uns meiner Meinung nach in einer besonders schwierigen Lebensphase. Es gibt viele Kreuzungen, viele unklare Strecken, viel Dunkelheit und die Wegverhältnisse ändern sich auch plötzlich. Es gibt den Punkt, wo ich jetzt stehe, aber was erwartet mich nach dem nächsten Schritt?

Was passiert, wenn ich an der nächsten Kreuzung den falschen Weg einschlage? Wie beeinflussen meine Entscheidungen meine Zukunft? Wenn diese Strecke jetzt etwas schwieriger ist, wann kommt denn endlich die Erleichterung?

Es gibt so viele Fragen, die wir nicht beantworten können. Eins ist aber sicher: wir sind unterwegs, und wir sind nicht allein. Auch wenn es manchmal scheint, selbst im tiefstem Tal sind wir nicht allein, und das gibt uns Geborgenheit! Denn Gott ist immer bei uns, auch wenn wir über ihn vergessen.

Boróka Varga

Úton vagyok, úton vagyUNK, mindenki úton van, mindig. Bár nem fizikailag, annak ellenére, hogy egy modern, rohanó világban élünk, ahol aki lemarad,

az elveszett. Azért így is tudunk ritkán otthon tartó nyugalomban lenni. Viszont a lelkünk, a szellemünk, na az tényleg mindig úton van, mindig tart valamerre. Valakinek a megtisztulás, örök boldogság felé, valakinek pedig a sötétség, szomorúság felé. Az utóbbi elég sok embert gyötör, kínoz. Vannak olyanok, akik nem látják a kiutat, de szerintem mindig van kiút. Én úgy gondolom, hogy ezt a kiutat a tetteinken, az Életünkön keresztül lehet megtalálni. Ebből következik, hogy mint a lelkünk, az életünk is folyamatosan úton van. Minden lépés, mozdulat vagy cselekvés egy másik útra viheti az életünket. Mindegyikünk élete úton van valamerre. Egyesek szerint valami jó felé. Egyesek szerint rossz felé. Vannak olyanok, akik úgy vélik, sehová sem tart.

Csak hogy az egyik kedvenc dalomból idézzek a Talking Heads nevű együttestől: „Úton vagyunk a semmi felé” (We’re on a road to nowhere) Ebben a dalban az énekes azt állítja, hogy megszületünk, élünk és meghalunk. Sehova se tart az életünk. (A dal címe: Road to nowhere) Ezzel a gondolkodással én nem értek egyet. Kell, hogy legyen több ennél a földi életnél. Valami vagy Valaki. En hiszem, hogy van ez a Valaki. Ez a Valaki pedig maga ISTEN. Szerintem egész lényünknek, életünknek, testünknek és lelkünknek két fő útja van. Az egyik közeledik Istenhez és országához, a másik pedig távolodik.

Én úgy gondolom, hogy mindenki bármikor megtalálhatja Isten útját és ha megtalálod és nem térsz le róla, akkor boldog leszel és minden probléma, gond meg fog oldódni.

Cser Barna

Wenn wir nur einen Blick in die Literaturgeschichte werfen, begegnen wir oft dem Weg-Leben Topos, so bin ich demnach sinngemäss unterwegs. Aber jetzt empfinde ich eindeutig die Wunder des Weges, die Vielfalt. Ich bin irgendwie mit viel offenerem Herzen unterwegs, und die vielen-vielen Dinge, an denen ich bisher vorbeigegangen war, sind einfach überwältigend. Ich weiss nicht, wohin dieser Weg führt, oder ob ich mich in die gute Richtung fortbewege, das stört mich aber gar nicht, denn nicht das Ziel ist wichtig, sondern der Weg selbst und die Weggefährten. Und einen ewigen Weggefährten habe ich sicher, der den Weg sogar kennt und meine Schritte führt, wenn ich unsicher werde, oder vom Weg abweiche. Und solange ich seiner führenden Hand vertraue, kann ich selbst in den dunkelsten Stunden ohne Furcht leben.

Ich bin unterwegs, täglich hinterlege ich viele-viele Kilometer. Am Ende des Tages blicke ich mit Staunen zurück, von wie weit ich gekommen bin. Rückblickend sehe ich bei einigen Schritten den Mond glänzen, und ich erlebe die Vergangeheit darin neu, Momente, die von

Tränen durchtränkt waren und Momente voller Freude, alle Wunder, die ich geschenkt bekommen habe.

Es tut wohl, ab und zu stehen zu bleiben und mich auszuruhen. Denn so wunderbar der Weg auch ist, man kann nicht ununterbrochen unterwegs sein, denn man wird auch müde und dann erkennt man Dinge nicht, die faszinierend sind, auch wenn sie nur einen Augenblick dauern, aber die Gänze der Welt bedeuten. Und jetzt bleibe ich stehen und starre in die Ferne. Mein Weg ist unendlich, ich kann das Ziel nicht sehen, aber ich weiss, dass mich, solange ich meinen Weg mit ihm gehe, nicht einmal das Unendliche vom Weitergehen abschrecken wird.

Samu Körmendy

Úton vagyok. Ezt kétféleképpen értelmezhetem. Akár szó szerint – úton vagyok valamerre, például elutazom a Balatonra. A másik értelme inkább szellemileg értendő. Ilyen például az, hogy úton vagyok a céljaim eléréséhez, nekem személy szerint az érettségi vagy a technikus vizsga, valamint a vadászvizsga. A jó munkahely, család - ezek általános célok, melyek minden ember életében szerepelnek, legalábbis szerintem. De lehet az is, hogy olyan célt tűzöl ki magadnak, mint például hogy híres sportoló, jó politikus legyél. Úton lenni mindkét értelemben fontos lehet.

Cserjesi Marcell

Heutzutage bin ich oft unterwegs. Ich gehe immer irgendwo hin. Meistens bin ich in Eile. Ich versuche immer den kürzesten Weg zu finden. Aber der kürzeste Weg ist nicht immer der sicherste. Es ist im Leben genau so. Ich versuche, meinen Weg zu finden – ich bin noch auf der Suche. Meine Freunde und meine Familie helfen mir viel, vom richtigen Weg nicht abzuweichen. Ich bin ihnen dafür sehr dankbar – und versuche, das auch selber zu erwidern.

Alina Nagy

Talán – még ha biztosra nem is – érzem, hogy az utamon vagyok. Sok biztos ember van az életemben, legyen az a suliban, a családban, vagy éppen az ifin. Rengeteg barátomra számíthatok, akik – talán nem is végig, de – segítettek egy-egy szakaszon az életemben.

Wratschko Noel

Ich befinde mich am Anfang eines langen Weges. Sollte ich von diesem Weg abweichen, wird es schwierig sein, wieder zurückzufinden. Am Rande des Weges – ausser Sichtweite – verführt mich eine Stimme, vom Weg abzukommen. Ich muss der Stimme widersprechen, denn ich weiss, dass mich am Ende meines Weges ein Geschenk erwarten wird.

Ferenc Rákóczi

KERESÉSBEN VAGYOK – ICH BIN AUF DER SUCHE

Jeder ist auf der Suche nach Irgendetwas. Ich bin auf der Suche nach dem richtigen Weg, den Gott für mich ausgewählt hat.

Adam Jakab

Keresem a békét, az egyenlőséget, mely mindenkinek egyenlőképpen jó. A jó és rossz közötti pontot, amelyből mindkettő kijut. Nem szeretnék példakép lenni, hiszen azt hinnék rólam, hogy nincs bennem rossz tulajdonság. De az, ahogyan minden emberben, bennem is van. Viszont nagyon „rossz” se szeretnék lenni, mert az hinnék, velejéig rossz vagyok, netalán rosszat gondolnának a szüleimről. Úgyhogy legjobban az egyenlőséget keresem.

Czövek Zoé

Ich fühle, dass ich auf meinem Weg bin, nur weiss ich nicht, welcher das ist, wohin er führt.

Wie wenn ein Blinder unterwegs ist. Alleine würde er stolpern, aber er bekommt stets Hilfe.

So bin auch ich unterwegs. Gott leitet mich und hilft mir auf meinem Weg. Er ist der einzige sichere Halt.

Alina Berényi

EGYENSÚLYBAN VAGYOK – ICH BIN IM GLEICHGEWICHT

Egyensúlyban lenni számomra azt jelenti, hogy az életem bizonyos részeit teljes mértékben el tudom különíteni egymástól, valamint minden számomra fontos napirendi pontot be tudok tartani a megfelelő időben. Minden kötelező teendőt végre tudom hajtani az időkorlátokat betartva, és a számomra fontos kapcsolódást jelentő tevékenységeket is el tudom végezni ezek mellett.

Ebben nagy segítségemre van az ifi, mert ebben a jó társaságban eltöltött idő segít egyensúlyt teremteni rohanó világunkban.

Béda Patrícia

Durch Gott bin ich mehr geworden. Seit ich diese Gemeinschaft gefunden habe, ist mein Leben im Gleichgewicht, denn ich konnte vieles durch Gespräche loswerden, was ich früher nicht traute. Ich glaubte früher zwar, dass ich alles über mich weiss, ich musste aber einsehen, dass ich kaum etwas wusste – so entstand Gleichgewicht in meinem Leben.

Zwar habe ich jetzt noch oft Geheimnisse, aber die Lage ist weit besser, als früher – dabei haben mir die Jugendgruppe und Gott am meisten geholfen.

Lankovics Bálint

KONFIRMÁLT VAGYOK – ICH BIN KONFIRMIERT

Úgy érzem, a konfirmációi felkészülés végére egy összetartó közösséget tudtunk formálni, ahol mindenki önmaga lehet. Kicsit hiányzik is az az érzés, hogy minden csütörtökön konfi, és hogy nemsokára konfirmálunk. De cserébe megkaptuk az ifit!

Rév Csenge

Örülök, hogy németül konfirmáltam, mert ezáltal egy nagyon jó közösségbe kerültem, majd később az ifibe. Az itt megismert emberek, lelkészek, és a barátaim jó útra terelnek, segítenek közelebb kerülni a gyülekezethez, Istenhez.

Vajda Júlia

Szerintem így közelebb kerültem az Úrhoz, így több embert megismerhettem, több emberrel barátságot kötöttem. Most már többet szeretnék járni közösségekbe, istentiszteletekre. Közben a közösségekben is lettek már barátaim. Nem bánom, hogy konfirmáltam.

Halász Eszter

Es ist gut zu wissen, dass ich konfirmiert bin, denn so kann ich mehr Anteil am Gemeindeleben haben. Und natürlich kann ich auch der Jugendgruppe angehören. Die Vorbereitung auf die Konfirmation und die Konfirmation selbst haben mir sehr gut gefallen, denn damit haben wir eine neue Gemeinschaft gegründet, und durch uns wurde auch die Gemeinde um neue Mitglieder reicher.

Lilla Vajda

Én nem bántam meg, hogy elmentem az első konfis órára. És annak is örülök, hogy németül konfirmáltam. Mivel kevesebben voltunk, sokkal családiasabb volt a hangulat. Szerintem nagyon jó dolog a konfirmáció, mert így közelebb kerülök Istenhez. És szerintem az is szuper, hogy vehetek úrvacsorát. A konfi által bekerültem az ifibe, aminek nagyon örülök.

Én azt tanácsolom mindenkinek, aki csak tud, konfirmálkodjon és utána jöjjön az ifibe, mert az ifi az jóóóó!

Wagner Karolina

Engedjétek hozzám jönni...

Az özönvíz

Isten nagyon szomorú volt. Bármerre nézett a világban azt látta, hogy az emberek rosszat tesznek, gyűlölik egymást, veszekednek. Ezért úgy döntött, hogy elpusztítja a rosszat. Volt egy igaz ember: Noé, aki hitt Istenben és hitt a szavának.

Isten szólt Noénak, hogy özönvizet bocsát a földre, ezért építsen bárkát, hogy ne pusztuljon el. Egy olyan hatalmas bárkát, amiben elfér Noé, a felesége, három fia és azok feleségei és minden állatból egy pár. Noé Isten utasításai szerint megépítette a bárkát, és felpakolta élelemmel. Majd felterelt minden állatból egy párt, és családjával együtt beszállt a bárkába. Ekkor Isten bezárta a bárka ajtaját.

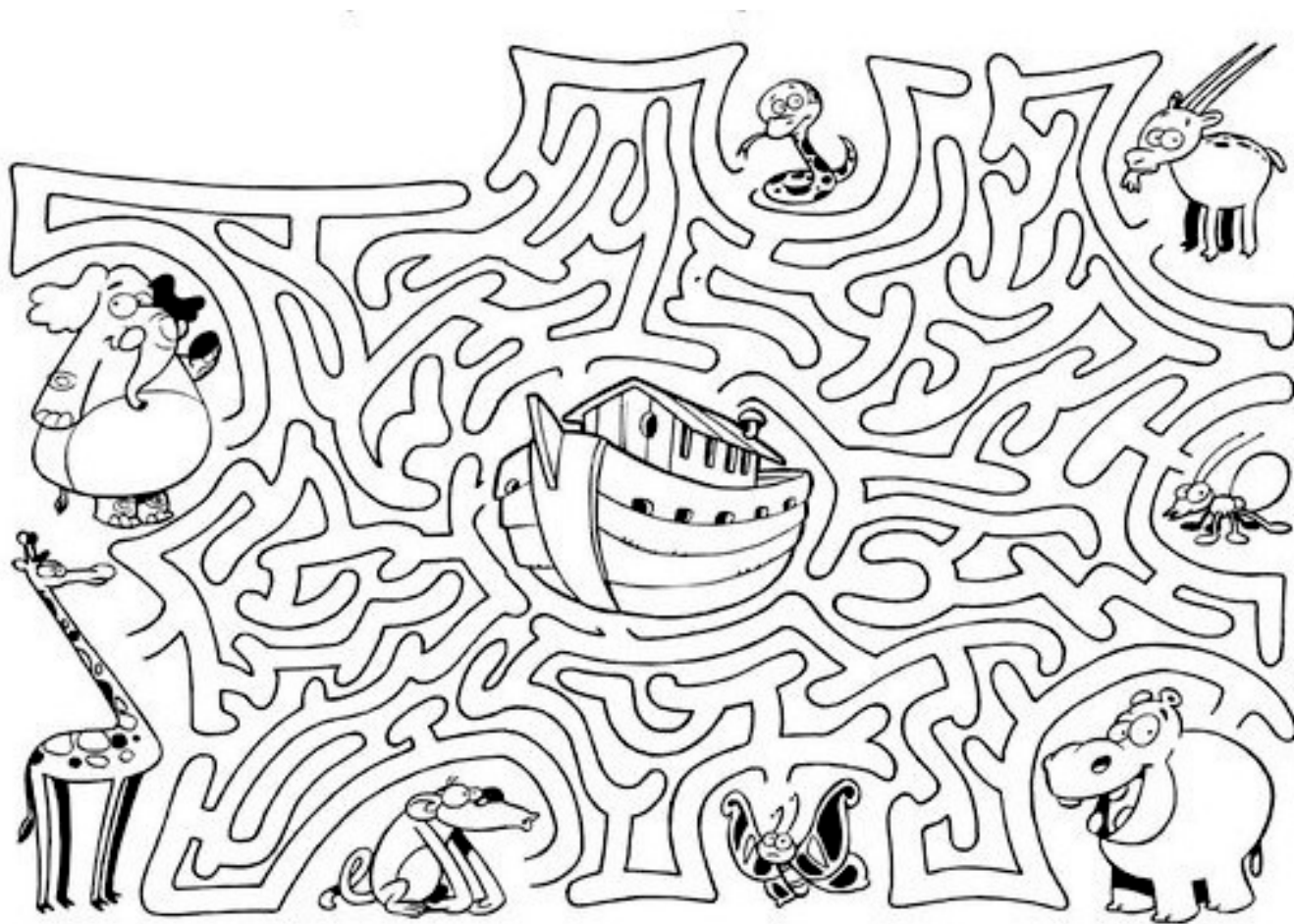
Ezután elkezdett esni az eső. 150 napig áradt a víz. De Isten nem feledkezett meg Noéről és családjáról ezalatt az idő alatt sem. A bárka hónapon és heteken át úszott már, amikor megfeneklett az Ararát-hegység csúcsán. Noé kinézett az ablakon és azt

látta, hogy elkezdett apadni a víz. 40 nap múlva Noé kiengedett egy hollót, de az visszatért hozzá, mert nem volt szárazföld sehol, ahova leszállhatott volna. Ugyanígy a galamb sem talált szárazföldet. Újabb hét nap múlva ismét kiengedte a galambot, ami már egy olajággal a csőrében tért vissza hozzá, ezzel reményt adva.

Majd miután a galamb már nem tért vissza, egyszer csak Isten szólt Noéhoz: – Most már kijöhetnek a hajóból! A világ száraz és tiszta már! Noé kiengedte a bárkából az állatokat.

Noé nagyon hálás volt Istennek, ezért az első dolga az volt, hogy megköszönje Istennek a gondviselését, és oltárt épített neki. Isten úgy döntött, hogy nem pusztítja el az embert többet özönvízzel, mert szereti. Ennek a szövetségnek a jele a szivárvány.

Segíts az állatoknak felszállni a bárkára!

Az állatok elkezdtek felszállni a bárkára.

Keresd meg a kép tetején lévő motívumokat a nagy képen!

Bible

bone

rainbow

birdcage

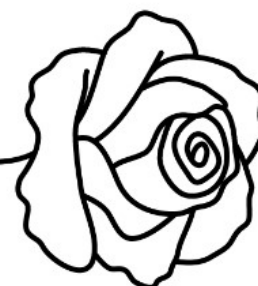
Noah

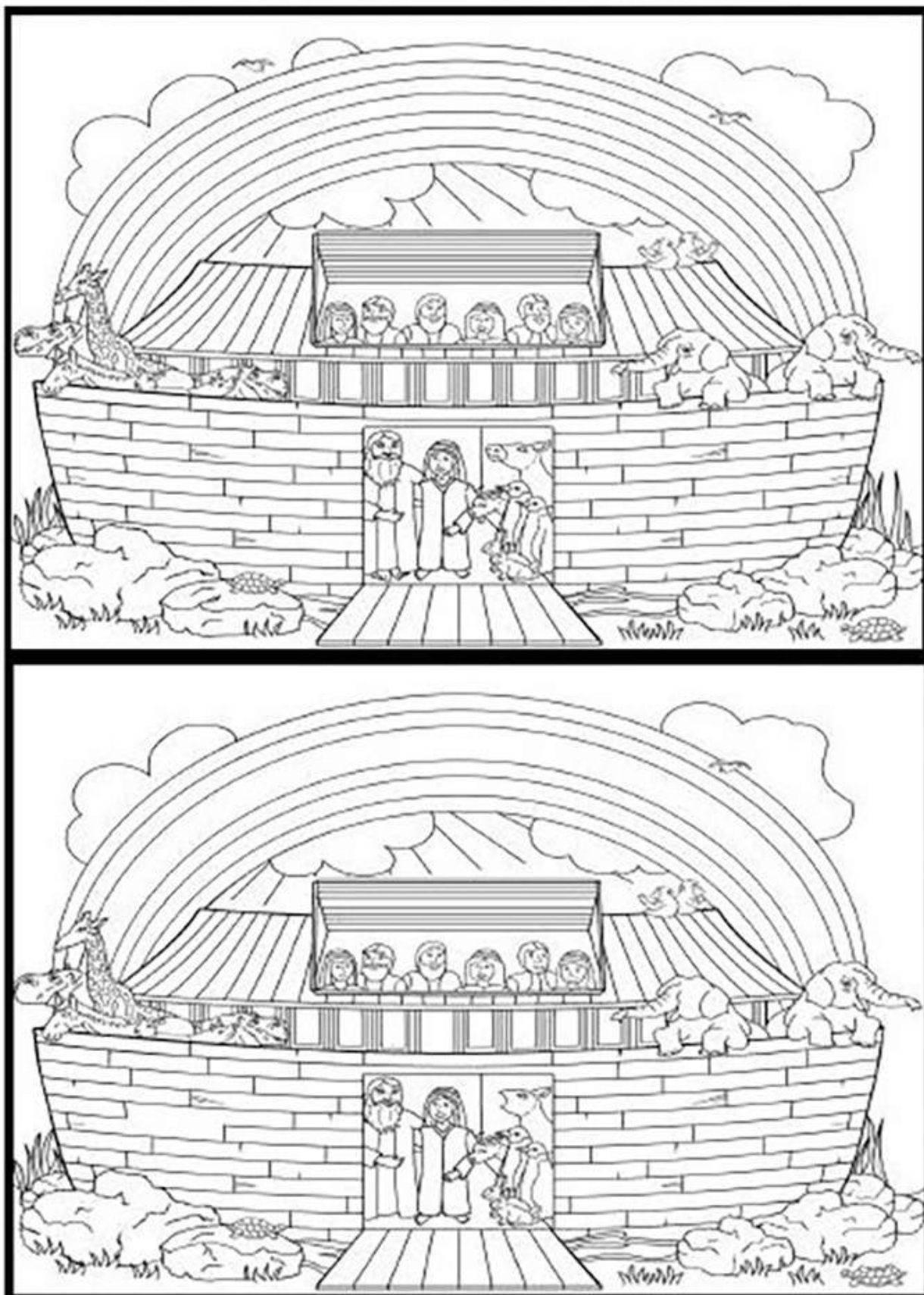
raindrop

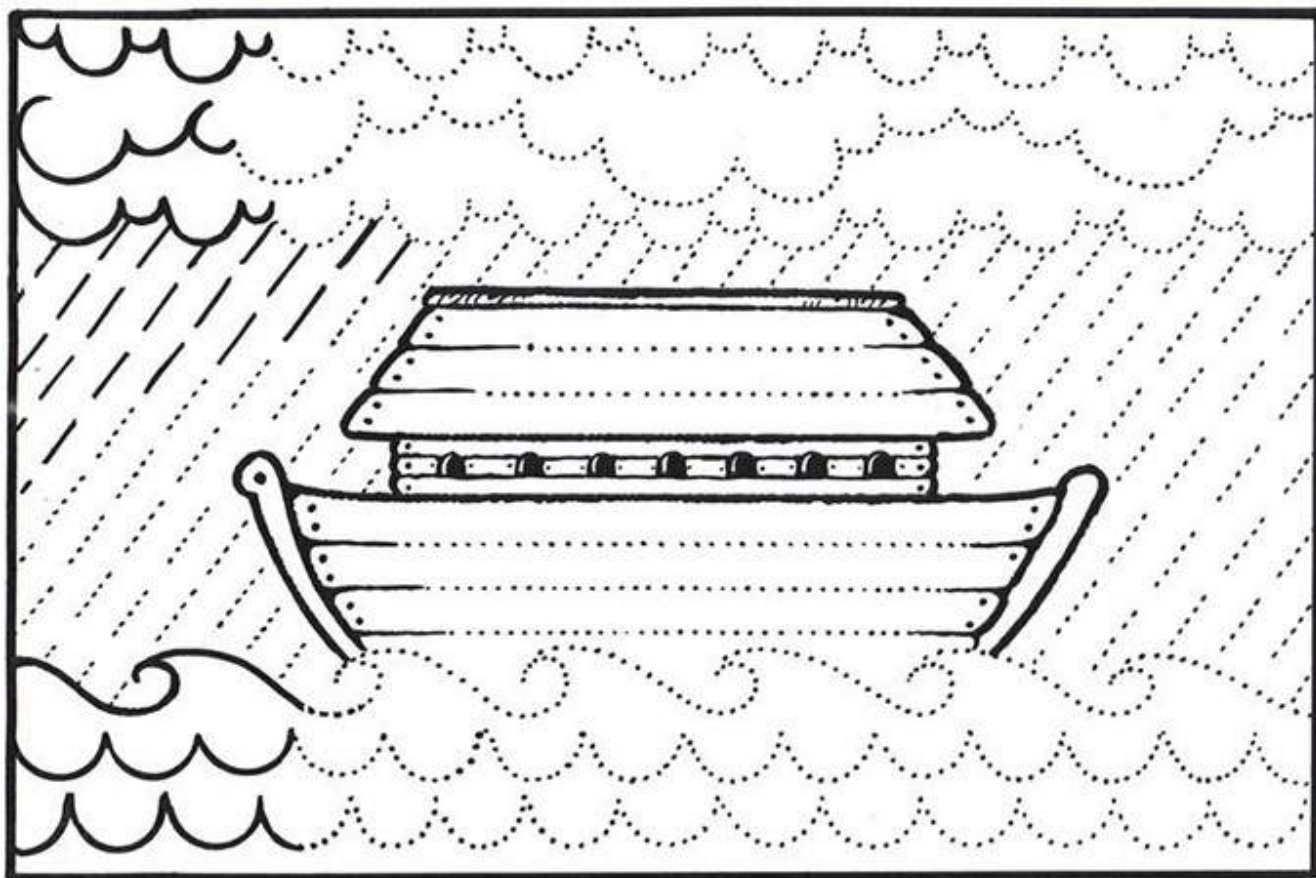
— Isten áldjon —

Noé és családja az állatokkal együtt végre szárazföldön.
Keresd meg a két kép közötti 20 különbséget! Majd színezd ki!

A bárka elindult. Kösd össze a pontokat, majd színezd ki a képet!

Kovácsné Tóth Anna

„Van itt hely nálam, állj a kösziklára!”

Hegyek a Bibliában napközi gyerektábor

A hegyek fontos találkozási pontok a Bibliában. Bár fáradtságos feljutni, és talán útközben kérdések és kétségek is gyötrik az embert, mégis, ott fenn a biz-

tonság és a boldog találkozás vár mindannyiunkra. Az idei nyár napközis táborában felfelé indultunk, elsőként az Ararát hegyére, majd a Sínai-hegyre és a Mó-

rijjá hegyére, a Golgotával együtt, végül az Olajfák hegyére. Hisszük, hogy lelkileg is feljebb jutottunk, közelebb kerültünk az Úrhoz.

Lelkes csapat gyűlt össze napról napra június utolsó hetében a gyülekezeti házban és annak környékén. Örömteli volt látni, ahogyan reggelente megérkeztek a közös reggelire a táborozó gyerekek – akik szám szerint harmincöten voltak –, majd együtt hallgattuk meg a napok bibliai történeteit. Gyülekezeti házunk nagyterme szent helyé változott, cipőnket, sarunkat levéve ültünk le mindannyian, hogy találkozhassunk Istennel. Különlegesek voltak ezek a találkozások, nem rohantunk, nem hangoskodtunk, fi-gyeltünk és átéltünk.

Egy-egy tábor alatt mi, felnőttek is sokat kapunk. Tudunk töltekezni, épülni a gyerekek gondolataiból, hozzászólásaiból, alkotásaiból. Számomra talán a hét legszebb és legmeghittebb percei a délelőtti kiscsoportos foglalkozások voltak. Ezeken az alkalmakon a gyerekek a rajzaikon, kézműves alkotásaikon keresztül mutatták meg, mit értettek meg, és mi volt számukra fontos a hegyeken történekből.

Napjainkat színesítették a különböző, jobbnál jobb programok: Csoboth Judit hitoktatónk vezetésével a tábor hegyeinek makettjeit is elkészítették a gyerekek. Buchert Eszter felajánlása lehetőséget adott, hogy sarukat készítsünk bőrből. Ezek a kis kulcstartók

minden táborozót emlékeztetnek: „Szent föld az a hely, ahol állsz!” Magyar Balázs és csapattársai segítségével az Írászat rejtelseibe is betekinthettünk. Cséry Ágnes hitoktatónk egy kedves történetet osztott meg velünk a hegyek vetélkedéséről. A délutáni napzáró áhítatokon a Hegyi beszéd került elélnk. Az első délutánon először egyben vettük végig a tanításokat, majd napról napra egy-egy rövidebb szakasz mélyebb üzenetét hallgattuk meg gyülekezeti lelkészeink, Pelikán András és Tóth Károly szolgálatával. Különleges élményben volt részünk miközben Koszorú Gábort hallgattuk, hiszen arámi nyelven mondta el nekünk a Miatyánk imádságot. Berényi László által saját szemünkkel is megcsodálhattuk azokat a különleges drágaköveket, amelyek a papi ruházat felső részét, a hósent díszítette. Nagy örömkre egy egész délutánt tölthettünk óvodánk udvarán. Köszönjük Majorné Bruckner Judit és az ott dolgozók kedvességét, szeretetét, ahogyan fogadtak minket! A csapat nagy lelkesedéssel vetette bele magát a homokvárak építésébe, mászásba, hintázásba. Kovácsné Tóth Anna hitoktatónk vezetésével pedig kavicsokat is festhettek a gyerekek. Péntek délelőtt Sztókay Edit líceumi tanárnő által készített játékos vetélkedő segítségével sok érdekességre fény derült múzeumunkban és templomunkban.

A hét közepén, szerdán útnak indultunk, és kisonnattal meglátogattuk a Fertőrákosi Kőfejtőt. A program során sok érdekességet láttunk és hallottunk. Az utolsó napon, pénteken pedig szó szerint felfelé vet-tük az irányt. Baráth Mónika líceumi igazgatóhe-lyettes vezetésével nagyon kellemes túrát tettünk a Soproni-hegységben. Volt részünk kaptatókban, szépséges kilátásokban, játékokban, beszélgetésekben és lelki táplálékban is.

Hálásak vagyunk a fiatal segítőkért, akik idejüket, kedvességüket, odafigyelésüket adták azért, hogy a táborban résztvevő gyerekek szeretetteljes közösségekben biztonságban érezhessék magukat. Név szerint is szeretnénk megemlíteni őket: Boros Luca, Kocsis Orsolya, Sebestyén Ágnes, Somlai Mira, Kelemen Emma, Nagy Bottyán, Cser Barna és Partscher-Hart Botond.

Köszönjük a szülőktől kapott sok-sok adományt, aminek köszönhetően minden nap bőségesen megterített asztal várta a gyerekeket a tízórai és az uzsonna idejében.

A hegy az a pont, ahol az ég és a föld találkozik, ahol megtapasztalhatóvá válik az ÚR, akinek szavára a hegyek fölemelkedtek, a völgyek lesüllyedtek oda, ahol helyet készített nekik. Hálás a szívünk, hogy egy héten át kicsik és nagyok együtt élhettük meg azt a különleges kegyelmi állapotot, amikor és ahol az ég és a föld találkozik.

Őri Katalin

Az Oroszlán nyomában

Tábor Rábcakapiban

Július 16-án vasárnap délután indultunk egy heti útra C. S. Lewis könyve: Az oroszlán, a boszorkány és a ruhásszekrény vezetésével. Napról napra egyre mélyebbre kerültünk a történetbe, és egyre jobban ismertük meg Aslant, az oroszlánt. Közben Isten bányával, Júda oroszlánjával is találkoztunk.

Csodálatos csapat gyűlt össze: együtt nevettünk és sírtunk, verset írtunk, színdarabot álmotunk meg és adtunk elő, zengedezve, jókedvvel énekeltünk, ját-

soztunk, kirándultunk, keveset aludtunk, de annál több élményt kaptunk.

Hisszük, hogy Jézus, Júda oroszlánjának nyomdokait megtaláltuk és őt követve járjuk életünk további útjait!

Hála mindenért az Úrnak!

A táborozók élményeiből szemezgetünk:

„A legjobb volt a biztonság. A szeretetteljes légkör.” (Baráth Mónika)

„Nagyon jó volt az angyalok és a csapatjátékok is tetszettek. Örültem, hogy voltunk állatkertben, és hogy ott is versenyeztünk. Az is jó volt, hogy elmentünk egy sajtkészítő műhelybe, és teheneket is láthattunk, meg sajtot is kóstoltunk.” (Schlenk Emília)

„Szuperek voltak a programok. Jó volt az angyalok és a filmnézés is.” (Podmaniczki Petra)

„Én nagyon élveztem ezt a 6 napot. Az elején még nehéz volt, mert nem voltam jóban mindenkiel, de ahogy teltek a napok, sokan, sőt szerintem mindenki a barátommá vált. A legjobban a röpzések tetszettek, meg az angyalok. Olyan jó volt meglepni a húzotamat valamivel. De még jobb volt, amikor azt mondta, hogy mennyire örült neki. Nekem kicsit fura volt, hogy egy könyvet dolgoztunk fel a héten, de az tetszik, hogy előadhattuk egy előadásban. Bár keveset aludtunk, nagyon jól szórakoztam, és nagyon szomorú vagyok, hogy ma haza kell menni.”

(Wagner Lina)

„Életem egyik legjobb hete volt. Nagyon jó volt a srácokkal segítőnek lenni, a csapat is remek volt. Az alvást kicsit keveselltem, de a röpzések, éneklések, olvasások, beszélgetések, sütögetések mind remek élmények lettek.” (G. Gergő)

„Nagyon tetszettek a programok, de a legjobb talán az állatkert és a röpzések voltak. Majdnem mindenkit ismertem, már akkor, amikor beléptem az ajtón vasárnap, és megláttam az ismerős arcokat, tudtam, hogy ez egy felejthetetlen hét lesz. És hát így is lett! Ami még nagyon klassz és aranyos volt, az az angolkázás. Hálás vagyok mindenkinek mindenért, a lelkizésekért, beszélgetésekért, nevetésekért, és azért a borzasztó sok programért és élményért, amit átélhettem ezen a héten. Nagyon-nagyon remélem, hogy jövőre is jöhetünk ugyanezzel vagy esetleg egy kibővült csapattal. Viszont egy dolog van, amiben valószínű mindenki egyetértene velem, mégpedig, hogy most kivétel nélkül mindenkire ráfér egy hatalmas alvás. De ez mindenhol, legalábbis az ilyen táborokban így van, nem alszunk túl sokat. De ez így jó. Egyszóval: Köszönöm!” (Balog Lotti)

„A tábor hangulata zseniális volt. Köszönök mindent, nagyon hálás vagyok. A mélyen tisztelt publikum által nyújtott társaság egyszerűen felemelő hangulatot hozott létre.” (B. Máté)

„Jók voltak a programok, élveztem őket! Az állatkerti nap volt a legjobb. Szerintem a szabadidő is pont elég volt. Köszönöm az élményt! Szuper tábor volt!” (Baráth-Németh Luca)

„Nekem nagyon tetszettek a programok. Főleg az állatkert. Ott nagyon jól éreztem magam. A röpi is jó volt a többiekkel. Lucával is több emléket gyűjtöttünk. És ezáltal szorosabb lett a barátságunk. Köszönöm ezt a tábort!” (Papp Lili)

„Köszönjük a sok szép és jó programot, a különféle játékokat és azok szervezését. Kedvenc pillanataim közé tartozik az állatkerti nap és a sajtos hely, illetve a sok-sok röpi. Ahogy Peti is mondta, köszönjük a végtelen türelmüket, illetve azt, hogy itt lehettünk.” (Sz. Máté)

Őri Katalin, Baráth Mónika, Baráth Ágnes,
Sztrókey Edit, Lázár Anikó

Intézményeink életéből

Nyári pillanatok a Fabricius Otthonban

Az alábbiakban különleges nyári programjaiba engedünk bepillantást nyerni, ízelítőt kaphat a kedves Olvasó, hogy milyen a Fabricius Endre Evangélikus Szeretetotthon segítő közösségében élni. A mindennapokban – a teljes körű gondoskodás mellett – helyet kapnak fizikai aktivitást fenntartó, a lelki feltöltődést elősegítő, illetve kulturális programelemek is, hiszen fontos, hogy az itt élő idősök hétköznapi

színesen teljenek. A mindennapi nehézségek ellensúlyozására – a Covid miatti bezártságnak hál’ Istennek már búcsút mondtunk – remek lehetőségeket kínál a nyár. A közös programok a szociális kapcsolatok ki- és újraépítését, fenntartását célozzák, valamint lehetőséget teremtenek a szabadidő tartalmas és változatos eltöltésére. Bár intézményes keretek között, mégis valamennyien hangsúlyt fektetünk arra, hogy az álta-

lunk nyújtott programok, események örömet szerezzenek, a különleges élmények maradandók legyenek.

Mivel a nyári hőmérsékleti értékek évről-évre egyre magasabbak, a tágas, szellős, árnyas kerti pavilon alatt rendkívül kényelmes tartózkodni, vagy pihenni. Nagy örömmel teszik ezt tavasztól ősziig nap mint nap az olvasni, kártyázni, beszélgetni vágyók. A saját kortársakkal történő beszélgetéskor előtérbe kerülnek a felemlégethető, közös történeti emlékek, egykori életesemények, élmények.

A Dömötöri cukrászda kitelepülő nosztalgia fagyiskocsiját valamennyien (lakók, dolgozók egyaránt) mindig nagy lelkesedéssel fogadjuk. Azok számára is, akik már nem tudnak kisebb-nagyobb távot sem megtenni, de szeretnék élvezni a fagyizás örömét, helybe jön az ízletes, hús édesség!

Idén nyáron folytatódik Otthonunkban a csoportos és egyéni állatasszisztált terápia, ahol szakképzett gazdik és okos kutyusai mutatják be közös munkájuk eredményeit. Lakóink már a foglalkozás megkezdése előtt ráhangolódnak a kutyusok érkezésére, hétről hétre nagy örömmel várják őket, és a velük járó játékos feladványokat.

Az alkalmakon – a szórakozás mellett – lakóink feladatokat kapnak és adnak is az állatoknak, így nemcsak mókában, hanem sikerélményben is van részük. A kutyusok iránti érdeklődésre építve a vezetőik aktivitásra ösztönzik a lakókat, mint pl. az emlékezet fejlesztésére, de a kutyasimogatás jótékony hatásait is ki kell emelnünk. Van olyan lakónk is, aki kifejezetten a kutyusok miatt jön ki a szobájából, és vesz részt a foglalkozáson.

Minden év augusztusában megrendezzük az immár hagyománnyá váló családi pikniket, amely a nyár egyik legemlékezetesebb programja. Célunk, hogy vendégül lássuk a családtagokat, barátokat egy jó hangulatú szabadtéri összejövetelre, alkalmat teremtve ezzel a felszabadult szórakozáshoz. A kézműves foglalkozások ilyenkor az alkalomhoz illő dekorációk készítéséről szólnak. A FÉRFI KLUB vidám, zenés produkcióra gyakorol, az ő fellépésük mindig csúcspont rendezvényeinken. Így volt ez a farsangi mulatságon is, ahol a férfiak – Hubert Katalin szociális munkatárs felkészítésével – a próbákat követően közismert nótákkal fergeteges hangulatot teremtettek és nagy sikert arattak a jelenlevők körében.

Mások verssel, hangszerrel vagy énekléssel készülnek, amit a hálás közönség mindig nagy tapssal jutalmaz. Az élőzenét mindannyian szeretjük, az ilyen alkalomra még a legzárkózottabb lakók is el szoktak jönni. A hozzátartozók, barátok részvétele rendkívül családiassá teszi a rendezvényt. Idén igazi különle-

gességgel készült a konyha: burgundi szarvaspörkölt készült vacsorára. Reméljük, ez alkalommal is számos vidám, meghitt élménnyel gazdagodva térünk vissza a mindennapokba.

Nem érdemes megfedkezni az Otthon dolgozóiról sem, hiszen a nap 24 órájában valamennyien

azon munkálkodunk, hogy békés, biztonságos feltételeket és méltó, szeretetteljes környezetet teremtsünk a ránk bízottaknak. Tesszük ezt kiváló szakembergárdával, erre alkalmas környezetben és a családok segítő együttműködésével.

Fábián Eszter, Kunstár Ágnes

Tervezett programok

Csoportjaink alkalmai

Felnőtt alkalmaink

Istentiszteletek: minden vasárnap és egyházi ünnepen, 8 és 10 órákor a templomban

A hónap utolsó vasárnapján és nagyünnepeken áldozati gyűjtéssel.

A 8 órai istentisztelet a hónap 1. vasárnapján úrvacsorás.

A 10 órai istentisztelet minden vasárnap csatlakozóan úrvacsorás, a hónap 1. vasárnapján: „Tízórai” – lelki táplálék mindannyiunknak, új zenés, úrvacsorás istentisztelet, a hónap 2. vasárnapján: személyes igei áldással, a hónap 3. vasárnapján: úrvacsorás istentisztelet.

További helyszínek:

Kórházkápolna: a hónap 1. vasárnapján 16 órákor

Balf – templom: minden vasárnap 15 órákor (a hónap 3. vasárnapján és nagyünnepek első napján úrvacsorás)

Fertőszentmiklós – református gyülekezeti terem (Petőfi u. 62.): a hónap 2. és 4. vasárnapján 16 órákor, nagyünnepek első napján 16.15-kor úrvacsorás

bibliaóra: minden szerdán, 18 órákor a klubszobában

Egyórás közösségi alkalom bibliaolvasással, magyarázattal, beszélgetéssel, énekkel, imádsággal. Az ősz során Márk evangéliumának utolsó fejezetét tanulmányozzuk, majd egy másik bibliai könyvbe kezdünk. Mindenkit szeretettel várunk, bármelyik korosztályból, aki szívesen elmélyedne a Biblia üzenetében, megosztaná érzéseit, gondolatait, közösségre vágyik.

Az első őszi alkalom: szeptember 6.

nőslénykör (férfi beszélgetőkör): a hónap 2. hétfőjén, 20 órákor a klubszobában

Húszas, harmincas, negyvenes éveikben járó nők férfiak, zömmel családapák gyűlnek össze havonta, hogy beszélgessenek házasságról, munkáról, Istenről, apai szerepről, közösségekről. Változó, hogy egy-egy bibliai történet, az élet nagy kérdéseinek valamelyi-

ke vagy hétköznapi tapasztalatunk kerül az alkalom középpontjába, de a mi véleményünk mellett mindig megszólal Isten üzenete. Szeretettel várjuk a régi és az új résztvevőket!

Tervezett őszi dátumok: szeptember 11., október 9., november 13.

barkácskör: minden pénteken, 15 órákor a társalgóban

A résztvevők ajándéktárgyakat, a karácsonyi vásárra dísz tárgyakat készítenek, előkészítik a ruhavásárt. Munkájuk jótékony célokat szolgál. Alkalmaink nagyon vidámak, fontos részük a beszélgetés. Kortól és nemtől függetlenül mindenkit szeretettel várnak!

Az első őszi alkalom: szeptember 8.

Gyerek- és ifjúsági alkalmaink

gyerek-istentisztelet, mocorgó foglalkozással: minden vasárnap, 9 órákor a nagyteremben

Csecsemőkortól 12 éves korig hívjuk a gyerekeket, szüleiket és testvéreiket erre az istentiszteletre az év minden vasárnapján (kivéve a nagyünnepeket és a karácsonyi szünetet). Az énekek, az igehirdetés és minden más egyaránt szól a gyerekekhez és a szülők-höz is. A tanév során az igehirdetés előtt a legkisebbek egy hitoktatóval és saját kísérőikkel a kötetlenebb „mocorgó” foglalkozásra indulhatnak.

gyerek-istentiszteleti teaház: a hónap 2. vasárnapján, a gyerek-istentisztelet után a kisteremben

Szeretettel hívjuk a gyermekeket és a szülőket beszélgetésre, együtt töltött közös időre a gyerek-istentisztelethez kapcsolódóan tea, kávé és sütemény mellé! Szívesen fogadunk sütemény és gyümölcsfelajánlásokat. Várjuk azok jelentkezését is, akik szívesen segítenek egy-egy alkalom előkészítésében!

Tervezett őszi dátumok: szeptember 10. és október 8.

FiFi (fiatal ifi): havonta egyszer, szombaton 9.30-kor a klubszobában

Szeretettel várjuk az iskoláskorú gyerekeket a hónap adott szombat délelőttjén 9.30-tól 11.30-ig a gyülekezeti házba. Az együttléteinket egy-egy bibliai történet köré építjük fel, amelyről együtt beszélgetünk, gondolkodunk. Énekelünk, játszunk és kézműveskedünk is.

Az őszi alkalmak dátumait később hirdetjük honlapunkon és Facebook-oldalunkon.

bábcsoport: havonta egyszer, szombaton 10 órákor a kisteremben

Szeretettel várjuk az iskoláskorú gyerekeket a hónap egy adott szombat délelőttjén 10 órától 12 óráig a gyülekezeti házba. Bábot készítenek, játszunk

velük és bábelőadásra készülünk.

Tervezett őszi dátumok: szeptember 16. és október 14.

magyar konfirmációi csoport: minden csütörtökön 16 órákor a kisteremben

Szeretettel hívjuk a 7. évfolyamos vagy nagyobb fiatalokat a különleges konfirmációi évre.

Az első alkalom: szeptember 14.

Ifi- Jugendgruppe: csütörtökönként és péntekenként felváltva 18 órákor az ifiteremben (Templom u. 12.)

13–20 éves fiatalok vidám és komoly együttléte hetente játékokkal, beszélgetésekkel.

Deutschsprachige Veranstaltungen

Deutschsprachiger Gottesdienst (sonntags um 9 Uhr in der Kirche)

Jeden Sonntag um 9 Uhr laden wir zum deutschen Gottesdienst ein, davon einmal im Monat – meist am zweiten Sonntag im Monat – mit Abendmahl. Nach Möglichkeit werden wir einmal im Monat im Anschluss an den Gottesdienst zum Kirchenkaffee einladen.

Wochenpredigt (donnerstags um 17 Uhr im Gemeindesaal)

Jeden Donnerstag laden wir um 17 Uhr zur Wochenpredigt ein. Jeweils am ersten Donnerstag im Monat findet die Wochenpredigt mit Abendmahl statt.

Kindergruppe (2. und 4. Mittwoch im Monat 16.30-18.00 Uhr im Gemeindehaus)

Spiele, Lieder, biblische Geschichten, manchmal auch kleine Ausflüge.

Geplante Treffen im Herbst: 13., 27. September, 11. und 25. Oktober

Deutsche Konfirmandengruppe

Herzliche Einladung zur deutschsprachigen Vorbereitung auf die Konfirmation im Jahr 2024. Bei Interesse bitte bis 14. September melden.

Jugendgruppe (zweisprachig; abwechselnd donnerstags und freitags um 18 Uhr im Jugendraum)

Eine gute Gemeinschaft und Gespräche über das Leben und den Glauben, Spiele – und öfters auch Ausflüge. Die Treffen finden abwechselnd donnerstags und freitags um 18 Uhr im Jugendraum – alternativ auch im Gemeindehaus – statt.

Glaubensgesprächskreis (2. und 4. Freitag im Monat um 15.30 Uhr im Pfarramt)

Gespräche – gerne auch kontrovers – über Gott, den Glauben und die Welt.

Geplante Treffen im Herbst: 8. und 22. September, 13. und 27. Oktober

Egyéb programok

Szeptember 24-én, vasárnap 9 órákor kirándulással egybekötött erdei gyerek-istentiszteletet tartunk a Szalamandra-tónál. (Rossz idő esetén hagyományos gyerek-istentisztelet a nagyteremben.)

Október 1-jén, vasárnap aratási hálaadó istentiszteleteket tartunk, kérjük, akiknek van rá lehetőségük, hozzanak zöldségeket és gyümölcsöket az oltár feldíszítéséhez. Aznap terveink szerint újrakezdjük a „Tízórai” – lelki táplálék mindannyiunknak című istentisztelet-sorozatot.

Október 7-én szombaton 8 és 12 óra között jótekonysági ruhavásárt tartunk.

Október 14-én, szombaton 10 és 16 óra között országos evangelizációt tartanak Budapesten, a Deák

téri evangélikus templomban „Ki választana el minket Krisztus szeretetétől?” címmel. Igét hirdet Grendorf Péter és Weltler Gábor, tanúságtétellel szolgál Süveges Gergő műsorvezető és Vatai Gyula nyugalmazott börtönparancsnok.

Október 15-én, vasárnap Mátyás István orgonaművész reformációi témájú orgonakoncertet tart templomunkban.

Október 29-én, vasárnap reformációi családi délelőttöt tartunk játékkal, aszfalttrajzolással.

November 1-jén, szurdán 16.30-kor áhítatot tartunk, a soproni evangélikus temetőben. A feltámadás reménységében, együtt emlékezzünk halottainkra!

Konfirmáció

Szeptemberben magyar és német nyelvű

konfirmációs csoportokat indítunk

a soproni evangélikus gyülekezetben, szeretettel várjuk a 7. osztályt elkezdő vagy nagyobb fiatalokat, evangélikusokat, más felekezetűeket és meg nem keresztelteket is.

A magyar nyelvű alkalmak időpontja: csütörtök, 16 óra.

Tájékoztató: szeptember 14. csütörtök, 16 óra.

Tájékoztató a német nyelvű csoporttal kapcsolatban: szeptember 15. péntek, 17 óra.

Várjuk a jelentkezéseket szeptember 14-éig!

További információ elérhető a lelkési hivatalban vagy az idei konfirmációt vezető lelkészeknél:

Rebekka Pöhlmann német lelkész

Pelikán András magyar lelkész

Az új német lelkész szolgálatba állítása és gyülekezeti délelőtt

November 5-én, vasárnap
két nyelvű istentisztelet
keretében ünnepeljük

Rebekka Pöhlmann,
az új német lelkész szolgálatba
állítását gyülekezetünkben.

Ezt követően
gyülekezeti délelőttöt tartunk.
Mindenkit szeretettel várunk!

Istentiszteleti szolgálati beosztás

2023. tanévkezdés – reformáció

szeptember 10., Szentháromság ünnepe után
14. vasárnap

- 8.00 magyar: Dr. Tóth Károly
- 9.00 német (úrvacsorás): Gertraud Winter
- 9.00 gyerek-istentisztelet (tanévkezdő):
Dr. Tóth Károly
- 10.00 magyar (személyes áldással): Dr. Tóth Károly
- 15.00 Balf: Dr. Tóth Károly

16.00 Fertőszentmiklós: Dr. Tóth Károly
szeptember 13.

- 9.00 magyar a nagyteremben (úrvacsorás,
az egyházmegye lelkészeivel): Varga Tamás
rábaszentandrás lelkész

szeptember 14.

- 17.00 Wochenpredigt

szeptember 17., Szentháromság ünnepe után
15. vasárnap

- 8.00 magyar: Pelikán András
- 9.00 német: Claudia Schörner
- 9.00 gyerek-istentisztelet: Dr. Tóth Károly
- 10.00 magyar (úrvacsorás): Pelikán András
- 15.00 Balf: (úrvacsorás): Pelikán András

szeptember 21.

- 17.00 Wochenpredigt

szeptember 24., Szentháromság ünnepe után
16. vasárnap

- 8.00 magyar (áldozati gyűjtéssel): Dr. Tóth Károly
- 9.00 német (áldozati gyűjtéssel): Elfi Fiedler
- 9.00 erdei gyerek-istentisztelet: Pelikán András
- 10.00 magyar (áldozati gyűjtéssel): Dr. Tóth Károly
- 15.00 Balf: Dr. Tóth Károly
- 16.00 Fertőszentmiklós: Dr. Tóth Károly

szeptember 26.

- 18.00 teremtsünnep a nagyteremben:
Pelikán András

szeptember 28.

- 17.00 Wochenpredigt

október 1., aratási hálaadás

- 8.00 magyar (úrvacsorás): Pelikán András
- 9.00 német: Gertraud Winter
- 9.00 gyerek-istentisztelet: Dr. Tóth Károly
- 10.00 magyar („Tízórai”, úrvacsorás):
Pelikán András
- 15.00 Balf: Pelikán András
- 16.00 kórházkápolna: Pelikán András

október 5.

- 17.00 Wochenpredigt

október 8., Szentháromság ünnepe után 18. vasárnap

- 8.00 magyar: Pelikán András
- 9.00 német (úrvacsorás): Angyal–Cseke Csaba
- 9.00 gyerek-istentisztelet: Pelikán András
- 10.00 magyar (személyes áldással): Pelikán András
- 15.00 Balf: Pelikán András

16.00 Fertőszentmiklós: Pelikán András

október 12.

- 17.00 Wochenpredigt

október 15., Szentháromság ünnepe után

19. vasárnap

- 8.00 magyar: Dr. Tóth Károly
- 9.00 német: Angyal–Cseke Csaba
- 9.00 gyerek-istentisztelet: Dr. Tóth Károly
- 10.00 magyar (úrvacsorás): Dr. Tóth Károly
- 15.00 Balf: (úrvacsorás): Dr. Tóth Károly

október 19.

- 17.00 Wochenpredigt

október 22., Szentháromság ünnepe után

20. vasárnap

- 8.00 magyar: Pelikán András
- 9.00 német: Gertraud Winter
- 9.00 gyerek-istentisztelet: Dr. Tóth Károly
- 10.00 magyar: Pelikán András
- 15.00 Balf: Pelikán András
- 16.00 Fertőszentmiklós: Pelikán András

október 26.

- 17.00 Wochenpredigt

október 29., Bibliavasárnap

- 8.00 magyar (áldozati gyűjtéssel): Dr. Tóth Károly
- 9.00 német (áldozati gyűjtéssel):
Gerda Haffer–Hochreiner
- 9.00 gyerek-istentisztelet: Pelikán András
- 10.00 magyar (áldozati gyűjtéssel): Dr. Tóth Károly
- 15.00 Balf: Dr. Tóth Károly

október 31., reformáció

- 18.00 magyar (reformátusokkal közös, úrvacsorás,
az evangélikus templomban): Dr. Barta Zsolt
református lelkész és Dr. Herbert Rampler
nyugdíjas eisenstadti lelkész

november 1.

- 16.30 áhítat a soproni evangélikus temetőben:
Dr. Tóth Károly

A 10 órakor kezdődő magyar nyelvű istentisztelet minden vasárnap csatlakozó úrvacsorás.
Minden vasárnap és az egyházi ünnepek első napján 15 órakor istentiszteletet tartunk
a Fabricius szeretetotthon kápolnájában.

Christophoros

A Soproni Evangélikus Egyházközség újságja, nyomtatva 280 példányban.

Várható következő megjelenés: 2023. reformáció, Felelős kiadó: Dr. Tóth Károly

9400 Sopron, Színház utca 27. e-mail: sopron@lutheran.hu, web: <https://sopron.lutheran.hu>

tel: 99/523-002 számlaszám: 11737083-20006895